

Referințe metodologice

**privind implementarea programelor de formare
profesională a conducătorilor de autovehicule**

Cuprins

I. Dispoziții generale privind implementarea programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule	3
II. Curricula Programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule	7
III. Condiții de desfășurare a procesului de studii pentru implementarea programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule	112

I. Dispoziții generale privind implementarea programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Sistemul național de organizare a circulației rutiere este bazat pe Convenția internațională asupra circulației rutiere (Viena, 1968).

Formarea profesională a conducătorilor de autovehicule reperedă pe studiul regulilor de circulație rutieră, care sunt respectate de toți cei care au aderat la Convenție.

După modificările din Convenția internațională asupra circulației rutiere (2011) și intrarea lor în vigoare în anul 2013, permisul de conducere poate fi eliberat pentru categoriile A, B, C, D, BE, CE, DE. În categorii se încadrează permisele de conducere din subcategoriile A1, A2, AM, B1, C1, D1, C1E, D1E. Obținerea permiselor de conducere pentru categorii/subcategorii este corelată cu vârsta candidaților în conducători de autovehicule.

Luând în considerație faptul că legislația națională actuală permite obținerea categoriei DE după obținerea permisului de conducere la categoria D și CE, s-a acceptat ca Programele de formare profesională să fie elaborate, după cum urmează:

- A(AM/A1/A2);
- B(B1);
- C(C1);
- CE(C1E); BE;
- D(D1).

Planurile de învățământ pentru formarea profesională a conducătorilor de autovehicule au un caracter unitar și obligatoriu pentru toate unitățile de formare a conducătorilor de autovehicule (toate școlile auto) din Republica Moldova. Conținutul lor relevă actele normative internaționale și naționale în domeniu.

Unitățile de formare profesională a conducătorilor de autovehicule care au obținut autorizarea provizorie/acreditarea programelor de formare profesională în baza Curriculumului *Conducători de vehicule* privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile¹, își desfășoară activitatea în conformitate cu Programele aprobate prin prezentul Ordin conform tabelului de concordanță.

Tabel de concordanță

Programe de formare profesională autorizate/acreditate în baza Curriculumului <i>Conducători de vehicule</i>	Program de formare profesională a conducătorilor de autovehicule
Instruirea inițială a conducătorilor auto, categoria „A”	Program de formare profesională Conducător/conducătoare de motocicletă (categoria/subcategoria A/A2/A1/AM)
Instruirea inițială a conducătorilor auto, categoria „A(A1)”	
Instruirea inițială a conducătorilor auto, categoria „A(A2)”	
Formarea continuă a conducătorilor de autovehicule în cadrul categoriei „de la A1 la A2/A”	
Formarea continuă a conducătorilor de autovehicule în cadrul categoriei „de la A2 la A”	
Formarea continuă a conducătorilor auto categoria „de la B la A2/A”	
Instruirea inițială a conducătorilor auto,	Program de formare profesională

¹ Curriculumul *Conducători de vehicule* privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr. 1022 din 28 octombrie 2013, în calitate de document normativ și regulatoriu destinat tuturor școlilor auto.

categoria „ B(B1) ”	Conducător/conducătoare auto (categoria/subcategoria B/B1)
Formarea continuă a conducătorilor de autovehicule în cadrul categoriei „ de la B1 la B ”	
Instruirea inițială a conducătorilor auto, categoria „ BC(C1) ”	Program exclus
Formarea continuă a conducătorilor auto categoria „ de la B la C1/C ”	Program de formare profesională Conducător/conducătoare de autocamion (categoria/subcategoria C/C1)
Formarea continuă a conducătorilor de autovehicule în cadrul categoriei „ de la BC1 la C ”	
Formarea continuă a conducătorilor auto, categoria „ de la BC1/C la C1E/CE, ”	Program de formare profesională Conducător/conducătoare de autospeciale (ansambluri de vehicule de categoria/subcategoria CE/C1E; BE)
Formarea continuă a conducătorilor auto, categoria „ de la B la BE ”	
Formarea continuă a conducătorilor auto, categoria „ de la B la D1 ”	Program de formare profesională Conducător/conducătoare de autobuz/autocar (categoria/subcategoria D/D1)
Formarea continuă a conducătorilor auto, categoria „ de la BC la D ”	
Formarea continuă a conducătorilor de autovehicule în cadrul categoriei „ de la BD1 la D ”	
Formarea continuă a conducătorilor auto, categoria „ de la BD1 la D1E ”	Program exclus

Categoria/subcategoria A/A2/A1/AM

Planul de învățământ este aplicabil concomitent pentru categoria A (23 ani); subcategoria A2 (17 ani); subcategoriile A1/AM (15 ani), conform programului.

Conducătorii de autovehicule care au dreptul de a conduce autovehicule de categoria B, justificat prin permisul de conducere, pot opta pentru dreptul de a conduce motocicletă din subcategoria AM; A1; A2 (18 ani) și categoria A (23 ani), urmând un plan de învățământ cu un număr de redus ore, conform programului.

Conducătorii care obțin dreptul de a conduce motocicletă gradual, de la A1/AM → A2 → A, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus și întrunesc condiția experienței de conducere de 2 ani.

Categoria/subcategoria B/B1

Planul de învățământ pentru categoria B este aplicabil concomitent și pentru subcategoria B1, cu numărul de ore diferit doar la modulul Instruirea în conducerea autovehiculului (20*), conform programului.

Conducătorii care au dreptul de a conduce autovehicule de categoria/subcategoria A (20/24 ani); A2 (18 ani); A1; AM; B1 (17 ani), justificat prin permisul de conducere, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus, conform programului.

Categoria/subcategoria C/C1

Planul de învățământ pentru categoria C este aplicabil concomitent și pentru subcategoria C1 (18 ani), conform programului.

Conducătorii care au dreptul de a conduce autovehicule de categoria/subcategoria D (23 ani); D1 (20 ani); C1 (20 ani), justificat prin permisul de conducere, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus, conform programului.

Categoria/subcategoria CE/C1E; BE

Planul de învățământ pentru categoria CE este aplicabil concomitent și pentru subcategoria C1E, conform programului. Planul de învățământ este aplicabil concomitent și pentru categoria BE, cu numărul de ore diferit la modulele Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule (4*) și Instruirea în conducerea ansamblurilor de vehicule (10*).

Categoria/subcategoria D/D1

Planul de învățământ pentru categoria D este aplicabil și pentru subcategoria D1(20 ani), conform programului.

Conducătorii care au dreptul de a conduce autobuze, subcategoria D1, justificat prin permisul de conducere și experiență, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus, conform programului.

Unitatea de formare profesională a conducătorilor de autovehicule nu are dreptul de formare a conducătorilor de autovehicule nici la o categorie/subcategorie, dacă nu dispune de autovehicule corespunzătoare și nu dispune de autorizație de funcționare provizorie/acreditare corespunzătoare programelor de formare profesională, aprobat prin Ordinul emis de către Ministerului Educației și Cercetării, în baza deciziei Consiliului de Administrare ANACEC sau a deciziei unei altei autorități, înscrise în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR).

Orele teoretice de contact direct se organizează și se desfășoară în grup, conform orarului (cel mult 4 ore academice pe zi) și se înscriu în catalogul grupei (document oficial completat sistematic de cadrele didactice: absențe, note, mediile încheiate, subiectul lecției, evaluări ș.a.), iar orele practice în conducerea autovehiculului se organizează și se desfășoară individual pentru fiecare cursant (nu mai mult de 4 ore pe zi) și se înscriu individual pentru fiecare cursant într-o Fișă de evidență.

În cazul realizării procesului de formare concomitent la două programe de formare profesională a conducătorilor de autovehicule, unitatea de formare este obligată:

- să dispună de autovehicule de categoria/subcategoria programului de formare autorizat provizoriu/acreditat;
- să elaboreze orarul lecțiilor care să permită cursanților realizarea ambelor programe de formare, concomitent;
- să organizeze evaluarea și să elibereze acte de studii separate pentru fiecare program de formare realizat.

Unitățile de curs cu număr de ore și conținut identic pot fi predate cursanților înscriși la una sau mai multe programe de formare concomitent (de exemplu: se permite cursanților promovarea concomitentă a două programe „B” și „A/A2” sau „B1” și „A1”).

Persoanele cu dezabilități ale aparatului locomotor, care urmează să conducă autovehicule reutilate și adaptate, vor urma programul de formare prevăzut pentru categoria „B”.

La momentul depunerii cererii, solicitantul este obligat să prezinte copia actului de identitate sau a permisului de conducere, adeverința medicală (F083/e) valabilă, avizul consultativ narcologic valabil.

Încadrarea programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule în învățarea pe tot parcursul vieții

În Republica Moldova, activitatea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule este coordonată de către Ministerul Educației și Cercetării.

Conform Codului Educației nr. 152/2014, formarea profesională a conducătorilor de autovehicule de toate categoriile/subcategoriile, face parte din formarea profesională continuă a adulților, componentă a învățării pe tot parcursul vieții.

Conform COORM 006-2021², conducerea mijloacelor de transport corespunde nivelului 2 ISCO-08.

Programele de formare profesională a conducătorilor de autovehicule relevă rolul conducătorilor de autovehicule în cadrul sistemului „Conducător–autovehicul–drum–mediu” (CADM).

Programele de formare profesională a conducătorilor de autovehicule urmează obiectivele instruirii conducătorilor auto (OIC), promovate în Comunitățile Europene (tabelul 1), relevante și pentru Republica Moldova.

² Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 11 din 12.11.2021.

Tabelul 1. Matricea obiectivelor de formare a conducătorilor de autovehicule³

	Cunoștințe și abilități	Factori care sporesc riscurile	Autoevaluare
IV. Obiective de viață și abilități pentru viață	Stilul de viață, vârsta, cultura, poziția socială etc. vs. comportamentul la volan	Căutarea senzațiilor tari Acceptarea riscurilor Normele grupului social Presiunea anturajului	Competența introspectivă Propria responsabilitate Controlul impulsurilor
III. Obiective și contextul în care este condus autovehiculul	Alegerea formei Alegerea momentului Rolul motivelor Planificarea rutei	Alcoolul, oboseala Aderența scăzută Ora de vârf Pasageri tineri	Motivele personale Responsabilitatea Gândirea autocritică
II. Stăpânirea situațiilor din trafic	Regulile rutiere Cooperarea Perceperea pericolelor Automatizarea	Nerespectarea regulilor și distanței de siguranță Aderența scăzută Participanți la trafic vulnerabili	Calibrarea abilităților de conducere Propriul stil de conducere
I. Manevrarea vehiculului	Funcționarea autovehiculului Sistemele de protecție Controlul asupra autovehiculului Legile fizice	Neutilizarea centurilor de siguranță Sisteme defectate ale autovehiculului Cauciucuri uzate	Calibrarea abilităților de control al autovehiculului

³ Cele mai bune practici în materie de siguranță rutieră. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene. 2010. ISBN 978-92-79-15267-2, p. 33.

II. Curricula Programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Categoria/subcategoria A/A2/A1/AM

Curricula este un document aferent programului de formare, se elaborează pentru toate unitățile de curs/modulele incluse în Planul de învățământ și se aprobă în cadrul unității de formare.

Personalul didactic poate interveni cu precizări, completări, modificări, actualizări în curricula unităților de curs, dar fără a modifica numărul total de ore alocat în Planul de învățământ.

Curricula pentru implementarea Programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria/subcategoria A/A2/A1/AM), poate fi corelată cu următorul model.

Curriculum la unitatea de curs **Bazele legislației în traficul rutier**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce autovehiculul în siguranță și în conformitate cu cerințele legislației circulației rutiere.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Bazele legislației în traficul rutier* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile AM/A1/A2), identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă, social responsabilă, dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/ conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile AM/A1/A2).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	120	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs *Bazele legislației în traficul rutier*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Dispoziții generale	12	6	6	4	2
2	Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	12	6	6	4	2
3	Organizarea și dirijarea circulației rutiere	40	20	20	14	6
4	Reguli privind circulația vehiculelor	40	20	20	12	8
5	Obligații privind proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	8	4	4	2	2
6	Contravenții și infracțiuni la legea circulației	8	4	4	2	2
Total ore:		120	60	60	38	22

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Dispoziții generale	1.Sistemul național și internațional de organizare a circulației rutiere: acte normative naționale și internaționale în domeniul siguranței traficului rutier 2.Conceptul sistemului „Conducător auto–autovehicul–drum–mediu ambiant” 3.Regulamentul Circulației Rutiere: structură, noțiuni și termeni de bază	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie dispozițiile generale privind legislația rutieră • să utilizeze corect noțiunile și termenii
Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	1.Cerințe față de conducătorul de vehicul 2.Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării 3.Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții organelor de stat 4.Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic 5.Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un accident de circulație 6.Restrictii privind conducătorii de vehicule	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze drepturile, obligațiunile și restricțiile pentru conducătorii de vehicule • să enumere situațiile și condițiile rutiere în care șoferul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită • să descrie acțiunile șoferului implicat într-un accident rutier
Organizarea și dirijarea circulației rutiere	1.Mijloace de organizare și dirijare a circulației rutiere. Clasamentul acestora 2.Semnalele agentului de circulație 3.Semnalele luminoase 4.Marcajele rutiere 5.Indicatoarele rutiere 6.Mijloacele de identificare a unor vehicule. Semnele distinctive 7.Semnalizarea lucrărilor de drum 8.Semnalele conducătorilor de vehicule și utilizarea dispozitivelor de iluminare	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie structura și principiile de funcționare a sistemului de organizare a circulației rutiere • să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora • să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora • să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație

		<ul style="list-style-type: none"> • să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase • să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare a vehiculelor rutiere • să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum • să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule
Reguli privind circulația vehiculelor	<ol style="list-style-type: none"> 1.Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers 2.Poziția vehiculelor pe carosabil 3.Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule 4.Depășirea și trecerea în sensuri opuse 5.Circulația în intersecții. Traversarea căilor ferate 6.Oprirea, staționarea, parcare vehiculelor 7.Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor 8.Transportul de persoane 9.Transportarea încărcăturilor 10.Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale. Circulația pe autostrăzi 11.Circulația autovehiculelor în traficul internațional. Instruirea în conducerea autovehiculelor 12.Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule 13.Circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale. Circulația pietonilor și a coloanelor 14.Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor 	<ul style="list-style-type: none"> • să explice regulile de circulație specifice începutului deplasării vehiculului și schimbării direcției de mers a lui • să identifice tipul drumului public și să respecte regulile de amplasare, circulație pe carosabil • să conducă autovehiculul în conformitate cu limita regulamentară de viteză • să determine valorile de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului dintre vehicule în funcție de condițiile și situațiile rutiere • să descrie modalitatea și regulile de depășire, de trecere în sensuri opuse • să identifice tipul intersecției • să explice regulile de traversare a intersecțiilor • să rezolve exerciții cu determinarea ordinii de traversare a intersecției de diferit tip • să descrie regulile de traversare a căilor ferate • să descrie și să respecte regulile de oprire, staționare și parcare a vehiculelor pe drumuri • să descrie modalitățile regulamentare și fiabile de remorcare a autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor • să descrie regulile privind transportul rutier de persoane, obligațiunile conducătorilor auto și a pasagerilor • să descrie regulile de transportare a încărcăturilor • să argumenteze regulile de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale • să enumere regulile de circulație pe autostrăzi • să descrie regulile de circulație ale autovehiculelor în traficul internațional • să explice regulile privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule • să descrie modalitățile regulamentare de instruire în conducerea autovehiculelor

		<ul style="list-style-type: none"> • să descrie regulile de circulație ale bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și a pietonilor cu cărucioare manuale • să explice regulile de circulație a pietonilor și a coloanelor
Obligații privind proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1.Obligațiunile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor 2.Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructură rutieră 3.Responsabilitățile persoanelor de executarea lucrărilor de drum 4.Coordonarea anumitor activități cu poliția 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele, din punct de vedere al siguranței, condițiile tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor • să descrie obligațiile proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere • să descrie procedura de înmatriculare, înregistrare și radiere din evidența mijloacelor de transport
Contravenții și infracțiuni la legea circulației	<ol style="list-style-type: none"> 1.Contravenții în domeniul circulației rutiere 2.Prevederile Codului civil în domeniul circulației rutiere 3.Prevederile Codului penal în domeniul legislației rutiere 4.Contravenții ce atentează la regimul din transporturi 5.Contravenții în domeniul protecției mediului 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele sancțiuni privind încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursanți să se bazeze pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;

- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;

- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care cere ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințele și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ cere ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie expuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor cere ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate, încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultatele scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategii didactice de predare - învățarea celor menționate, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier”, cursanții studiază individual:

- literatura recomandată de către cadru didactic;
- legislația și actele normative care reglementează circulația rutieră;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;
- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului, cursantul învață să citească „drumul”, să evite crearea situațiilor rutiere periculoase.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, a deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expus în tabelul următor:

Tipul de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea, operarea și aplicarea principiilor și regulilor de organizare a circulației rutiere - Respectarea legislației rutiere în trafic 		

Referințe bibliografice

- ✓ Convenția privind traficul rutier și Convenția privind indicatoarele și semnalele din 1968 (Viena).
- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.

Curriculum la unitatea de curs **Construcția și exploatarea motocicletelor**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul mentenanței automobilului și diagnosticării preventive a defecțiunilor periculoase, care pot provoca accidente rutiere.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Construcția și exploatarea motocicletelor* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), identificate după cum urmează:

CP3. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă, social responsabilă, dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	32	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs Construcția și exploatarea motocicletelor, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unitățile de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Generalizări	2	1	1	1	-
2	Motoare. Noțiuni de bază	4	2	2	1	1
3	Echipamentul electric	4	2	2	1	1
4	Transmisia	4	2	2	1	1
5	Partea rulantă și mecanismele de comandă	6	3	3	2	1
6	Sistemele de siguranță	4	2	2	1	1
7	Întreținerea tehnică și exploatarea tehnică	8	4	4	1	3
Total ore:		32	16	16	8	8

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Generalizări	1. Autovehiculele de categoria „A”: destinație, indici tehnici, indici de exploatare 2. Construcția generală a motocicletelor	<ul style="list-style-type: none"> să descrie avantajele și dezavantajele motocicletelor de diferite clase să enumere principalele caracteristici tehnice și exploatarele ale motocicletelor să descrie combinarea și interacțiunea agregatelor și mecanismelor autovehiculului
Motoare. Noțiuni de bază	1. Principii de funcționare a motoarelor 2. Motor cu un cilindru/ în doi timpi 3. Motoare cu 1-2 cilindri/ în patru timpi 4. Noțiuni și parametri de bază, ciclul de lucru al motorului 5. Mecanismele și sistemele motorului 6. Întreținerea tehnică a motorului	<ul style="list-style-type: none"> să descrie principiul de funcționare, avantajele și dezavantajele motoarelor pentru motociclete să explice legătura dintre regimul de exploatare a autovehiculului și consumul motorului, poluarea aerului să descrie destinația și principiul de funcționare a mecanismelor și sistemelor motorului să identifice principalele defecțiuni ale motorului să enumere lucrările de întreținere tehnică a motorului
Echipamentul electric	1. Surse de curent electric 2. Instalațiile de aprindere și de pornire 3. Dispozitivele de iluminare și semnalizare	<ul style="list-style-type: none"> să enumere principalele surse de curent electric și să descrie principiul de funcționare a lor să caracterizeze principalii consumatori de energie electrică

	4.Întreținerea echipamentului electric și electronic	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie ordinea de întreținere, protecție și de identificare a defecțiunilor echipamentului electric, inclusiv a bateriilor electrice ale autovehiculului (BEV) • Surse de curent electric • Instalațiile de aprindere și de pornire • Dispozitivele de iluminare și semnalizare • Întreținerea echipamentului electric și electronic
Transmisia	<ol style="list-style-type: none"> 1.Destinație și principiul de funcționare a transmisiei cu arbore cardanic sau cu lanț 2.Construcția și modalitățile de lucru cu ambreiajul și cutia de viteze 3.Întreținerea tehnică a transmisiei 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie destinația și principiul de funcționare a transmisiei • să descrie construcția și modalitățile de lucru cu ambreiajul și cutia de viteze • să identifice defecțiunile transmisiei și să determine influența acestora asupra conducerii în siguranță a autovehiculului
Partea rulantă și mecanismele de comandă	<ol style="list-style-type: none"> 1.Caroseria. Cadrul motocicletei 2.Suspensia autovehiculului, roțile și anvelopele 3.Sistemul de direcție 4.Sistemul de frânare 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie destinația și defectele periculoase ale caroseriei și cadrului motocicletei • să descrie construcția roților, caracteristicile anvelopelor și defecțiunile lor • să identifice defectele specifice exploatării suspensiei autovehiculului, roților și anvelopelor • să identifice defecțiunile sistemului de direcție și de frânare și influența acestora asupra siguranței de circulație
Sistemele de siguranță	<ol style="list-style-type: none"> 1.Sisteme de siguranță activă la motociclete 2.Particularitățile constructive ale motocicletei 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie elementele constructive ale sistemelor de siguranță activă • să enumere lucrările de întreținere tehnică a sistemelor de siguranță în procesul exploatării • să utilizeze în mod corect sistemele de siguranță în timpul conducerii autovehiculului
Întreținerea tehnică și exploatarea tehnică	<ol style="list-style-type: none"> 1.Condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor 2.Întreținerea vehiculelor 3.Sistemul de autoservice 4.Inspecția tehnică periodică 5.Particularitățile de exploatare a motocicletelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să analizeze prevederile legislației în vigoare referitor la inspecția tehnică a autovehiculelor • să descrie procesul de uzură a autovehiculului în funcție de parcursul lui, procedurile de întreținere, diagnosticare și reparațiile curente ale autovehiculului • să descrie cauzele principale ale defectelor în procesul de exploatare a autovehiculelor, consecințele ce pot avea loc, modalitățile de depistare și înlăturare a acestora • să enumere regulile protecției muncii la îndeplinirea controlului tehnic al autovehiculului, regulile de folosire a materialelor de exploatare

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ urmează a fi bazată pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursant să se bazeze pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;

- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;

- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;

- principiul îmbinării teoriei cu practica, care prevede ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințe și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;

- principiul sistematizării și continuității în învățământ prevede ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie dispuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;

- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultate scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant. Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;

- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategiile didactice de predare și învățare menționate, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curricula actuală;
- legislația și actele normative ce reglementează admiterea mijloacelor tehnice în exploatare;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;

- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului, cursantul învață să țină starea tehnică și regimul de lucru a automobilului la control.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competente, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul următor:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea corectă a cunoștințelor construcției pentru exploatare, întreținere și diagnosticare a motocicletelor - Respectarea cerințelor tehnice pentru admiterea în circulație a motocicletelor 		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Bobescu Gh., ș.a. Motoare pentru automobile și tractoare. Economie și ecologie. Surse energetice alternative. Volumul III Chișinău: Editura "Tehnică-Info", 2000.
- ✓ Ene V., ș. a. Tehnologii avansate la alimentarea motoarelor auto. Instalații, combustibili, toxicitate. Chișinău, 2003.
- ✓ Frățilă Gh. ș.a. Automobile: cunoaștere, întreținere și reparare. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2001.
- ✓ Gaicinschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnică, 2002.
- ✓ Goian V., Ene V., Pădure O. Diagnosticarea tehnică a automobilelor. Curs universitar. Chișinău: UTM, 2010.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. I. Iași: Editura Junimea, 2003.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. II. Iași: Editura Junimea, 2007.

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce autovehiculul cu nivel ridicat de siguranță în diverse situații și condiții rutiere, într-un mod econom și sigur.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs Comportament și siguranță în conducerea motocicletelor vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CP3. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă, social responsabilă, dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională conducătorul/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	72	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs *Comportament și siguranță în conducerea motocicletelor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiul individual	Contact direct	
					teoretice	practice/seminare
1	Exigențe ergonomice în conducerea autovehiculului	4	2	2	1	1
2	Tehnica utilizării dispozitivelor de comandă, de iluminare și semnalizare în conducerea autovehiculului	8	4	4	2	2
3	Sistemul conducător-autovehicul-drum-medi (CADM)	20	10	10	6	4

4	Particularitățile de conducere a autovehiculului în diverse condiții și situații rutiere	28	14	14	6	8
5	Securitatea antiincendiară	12	6	6	3	3
Total ore:		72	36	36	18	18

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Exigente ergonomice în conducerea autovehiculului	1.Poziționarea optimă a conducătorului la volan 2.Igiena locului de muncă	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie poziționarea corectă a conducătorului auto în funcție de particularitățile antropometrice • să formuleze cerințele la locul de muncă al conducătorului de autovehicul
Tehnica utilizării dispozitivelor de comandă, de iluminare și semnalizare în conducerea autovehiculului	1.Modalități de utilizare a dispozitivelor de comandă, iluminare și semnalizare 2.Demarajul 3.Frânarea în siguranță	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere dispozitivele de comandă, iluminare și semnalizare • să formuleze reguli de mânăuire corectă a volanului • să enumere principiile de distribuire a atenției șoferului în procesul de circulație • să descrie modalitățile demarajului de serviciu, de urgență • să formuleze modalitățile de frânare în funcție de condițiile și situațiile rutiere • să descrie tehnici corecte de lucru cu dispozitivele de comandă ale autovehiculului • să formuleze acțiuni corecte de utilizare a dispozitivelor de iluminare și celor informative
Sistemul conducător-autovehicul-drum-mediu (CADM)	1.Factorul uman în cadrul CADM 2.Proprietățile constructive, tehnice, exploataționale, dinamice, de stabilitate și maniabilitate 3.Drumul și mediul 4.Accidentele în traficul rutier	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie mecanismul de interacțiune a elementelor sistemului conducător auto-autovehicul-drum-mediu • să descrie particularitățile psihofiziologice ce caracterizează activitatea și fiabilitatea conducătorului de autovehicul • să enumere cauzele comiterii accidentelor rutiere • să identifice situațiile rutiere periculoase și să întreprindă acțiuni pentru evitarea accidentului rutier • să descrie ordinea de examinare a dosarului privind accidentul rutier la poliție și firmele de asigurare • să aprecieze influența parametrilor geometrici și dinamici asupra capacității de trecere și stabilității de deplasare a vehiculului • să enumere parametrii și să descrie natura influenței lor asupra proprietăților dinamice ale autovehiculului: accelerare; decelerare; stabilitate; maniabilitate • să descrie forțele ce acționează la diferite sectoare de drum și să evalueze gradul lor de pericol • să descrie clasificarea, componentele, parametrii drumului și influența lor asupra siguranței, capacității de trecere

		<ul style="list-style-type: none"> • să aprecieze corect rolul mediului în conducerea vehiculului și să ia măsuri adecvate pentru siguranța în trafic
Particularitățile de conducere a autovehiculului în diverse condiții și situații rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea autovehiculului în spațiu limitat 2. Conducerea auto în trafic dens 3. Modalități de manevrare în diferite situații rutiere 4. Conducerea autovehiculului în condiții deosebite 5. Particularitățile de conducere ale autovehiculului în coloană, la nivel cu cale ferată, pe lângă stațiile vehiculelor de rută, pe trecerile pentru pietoni, în mod econom și ecologic 	<ul style="list-style-type: none"> • să aleagă în mod argumentat modalitățile de conducere a vehiculului în diverse condiții și situații rutiere • să descrie modalitățile de manevrare la intersecții, inclusiv la cele cu sens giratoriu de circulație • să descrie particularitățile de conducere a autovehiculului la trecerile la nivel cu calea ferată • să enumere acțiunile șoferului în cazul conducerii autovehiculului pe lângă stațiile vehiculelor de rută și la trecerile pentru pietoni • să descrie modalitățile de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom
Securitatea antiincendiară	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cauza producerii incendiului autovehiculului 2. Măsuri tehnice și tehnologice de prevenire a incendiilor. 3. Obligațiile conducătorilor auto privind prevenirea incendiilor 4. Modalitatea de acționare în caz de incendiu al autovehiculului 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere cauzele de producere a incendiului autovehiculului • să descrie măsurile tehnice și tehnologice de prevenire a incendiilor • să enumere obligațiile conducătorilor auto privind prevenirea incendiilor • să descrie modalitatea de acționare în caz de incendiu al autovehiculului

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate trebuie să derive din specificul componentelor competenței-cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;

- metodele de predare-învățare să fie utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;

- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele cursanților, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic;

- strategiile didactice vor fi centrate pe modelul comunicativ al predării, adaptat la specificul unității de curs.

Metode didactice utilizate:

- expunerea ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (povestirea, descrierea, explicația);
- conversația ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor;
- asaltul de idei (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor noi necesare și aplicate ulterior în traficul rutier;
- problematizarea ca modalitate de a genera la cursanți stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- lectura ca exercițiu de citire, analiză, interpretare, identificare și documentare din surse cu conținut tehnic și juridic;
- argumentarea ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- studiul de caz ca examinare a unor situații concrete din traficul rutier în vederea depistării incidentelor practice ale legislației rutiere;
- cooperarea ca modalitate de a studia eficient în echipă o temă complexă, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- jocul pe roluri ca metodă de exersare a unor comportamente în situațiile create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curricula actuală;
- studiază și evaluează metodele de conducere preventivă a autovehiculului;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;
- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului cursantul învață și dezvoltă metode și deprinderi de conducere a autovehiculului în mod sigur.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Strategiile de evaluare oferă cursanților suficiente și variate posibilități de a demonstra *ceea ce știu* (ca ansamblu de cunoștințe teoretice), *ceea ce pot să facă* (cunoștințe funcționale: priceperi, deprinderi, abilități etc., de a aplica cunoștințele), *ceea ce pot să fie* (conștientizează cunoștințele funcționale și mai ales *cum pot să acționeze* în situații-problemă sau situații semnificative din traficul rutier, adică, manifestarea competențelor specifice disciplinei).

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul următor:

Tip de activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și aplicarea principiilor de conducere preventivă - Respectarea modalităților de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom 		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181 /2022.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.
- ✓ Udodovici D., Plămădeală V. Regulamentul și securitatea circulației rutiere. Manualul conducătorilor auto. Editura Epigraf, 2010.

Curriculum la unitatea de curs **Educația antidrog și acordarea primului ajutor**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a preveni riscurile legate de consumul alcoolului, drogurilor și a acorda asistență de urgență victimelor accidentului rutier.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru pentru conducătorul/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), identificate după cum urmează:

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT1. Acordarea primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului rutier.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a pentru conducătorul/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	28	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	2	1	1	1	-
2	Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	2	1	1	1	-
3	Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	2	1	1	1	-
4	Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman. Sisteme de organe	8	4	4	2	2

5	Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	14	7	7	1	6
Total ore:		28	14	14	6	8

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	1.Legislația în vigoare privind combaterea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope 2.Consecințele conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere semnele persoanei în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau a altor substanțe psihotrope • să descrie aspectele juridice, etiologice, psihologice și fiziologice ale consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope
Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	1.Tabloul clinic al stării de ebrietate 2.Expertiza medicală necrologică pentru stabilirea stării de ebrietate 3.Legea lui Henry	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie tabloul clinic al stării de ebrietate de diferită etiologie • să enumere factorii care influențează concentrația alcoolului în sânge • să descrie influența alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță
Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	1.Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale necrologice	<ul style="list-style-type: none"> • să explice concentrația maxim admisibilă de alcool pentru conducătorii auto • să descrie acțiunile persoanei supuse testării alcooloscopice • să prevină riscurile fizice și mentale legate de consumul alcoolului, drogurilor și altor substanțe care pot afecta comportamentul
Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman Sisteme de organe	1.Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman 2.Sisteme de organe	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze cerințele medicale ale corpului conducătorului auto • să descrie deprinderile corecte de acordare a asistenței de urgență în baza cunoștințelor despre anatomia și fiziologia corpului uman
Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	1.Principii de acordare a asistenței de urgență 2.Evacuarea primară a victimei 3.Mijloace de protecție 4.Resuscitarea în urgență cardiacă și respiratorie 5.Hemoragiile 6.Plăgile. Amputațiile Pansamentele 7.Fracturile 8.Șocul termic. Arsurile 9.Incendiile 10.Electrocutarea 11.Degerăturile 12.Intoxicațiile 13.Înecul 14.Alergiile 15.Evacuarea și transportarea victimelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiile de acordare a asistenței de urgență pentru victimele cu hemoragii, plăgi, fracturi, arsuri, degerături, intoxicații, alergii • să descrie tehnicile de acordare a primului ajutor în urma accidentelor rutiere • să întreprindă măsuri posibile de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate în urma accidentului de circulație • să respecte cerințele de transportare a victimelor

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate trebuie să derive din specificul componentelor competenței – cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;
- metodele de predare-învățare să fie utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;
- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele cursanților, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic;
- strategiile didactice vor fi centrate pe modelul comunicativ al predării, adaptat la specificul unității de curs.

Metode didactice utilizate:

- expunerea ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (povestirea, descrierea, explicația);
- conversația ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor;
- asaltul de idei (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor noi;
- problematizarea ca modalitate de a genera la cursanți stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- lectura ca exercițiu de citire, analiză, interpretare, identificare și documentare din surse cu conținut tehnic și juridic;
- argumentarea ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei, însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- cooperarea ca modalitate de a studia eficient în echipă o temă complexă, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- jocul pe roluri ca metodă de exersare a unor comportamente în situații create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curricula actuală;
- studiază și evaluează metodele de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului rutier;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;
- în mod individual previn riscurile fizice și mentale legate de consumul alcoolului, drogurilor și alte substanțe care pot afecta comportamentul.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Realizarea eficientă a unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” necesită respectarea principiilor învățării centrate pe cursant, aplicarea unui ansamblu de tehnologii educaționale

care să includă, preponderent, metode interactive, participativ-active, acestea fiind cele mai eficiente în vederea dezvoltării în mod integrat a cunoștințelor, deprinderilor, atitudinilor și valorilor.

Unitatea de curs are caracter accentuat explorator și practic-aplicativ, ceea ce presupune implicarea activă și directă a cursantului. Experiențele de învățare vor fi relevante când cursanții vor aplica competențele de explorare, de exersare în diferite contexte de învățare.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare prezentată în tabelul de mai jos:

Tip de activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea bazelor anatomiei și fiziologiei corpului uman, influenței alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță. Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier		

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Norme privind examinarea medicală a conducătorilor de vehicule și a candidaților pentru obținerea permisului de conducere, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.12/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.

Curriculum la unitatea de curs **Instruirea în conducerea motocicletei**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a conduce în siguranță a vehiculul.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică în scopul autodezvoltării și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs Instruirea în conducerea motocicletei vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CP3. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă, social responsabilă, dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	18	Probă practică

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențe care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs *Instruirea în conducerea motocicletei*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de conținut	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Instruirea inițială	4	4			4
2	Pornirea, accelerarea, deplasarea, frânarea și oprirea	4	4			4
3	Exersarea manevrelor complexe	10	10			10
Total ore:		18	18			18

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Instruirea inițială	1.Punerea în ordine a echipamentului de protecție: mănuși, cizme, îmbrăcăminte, cască de protecție 2.Controlul și pregătirea autovehiculului pentru cursă: verificarea stării tehnice a pneurilor, frânelor, direcției, avertizorului de avarie (în cazul în care există), lanțurilor, nivelului uleiului, luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră	<ul style="list-style-type: none">• să demonstreze ordinea de control și pregătire a autovehiculului înainte de cursă• să explice și să demonstreze ordinea de așezare la ghidon• să identifice componentele panoului de bord• să demonstreze înțelegerea destinației componentelor panoului de bord• să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii• să demonstreze schimbarea treptelor de viteze cu motorul oprit

	<p>3.Mecanismele de comandă și semnalizare, aparate de măsurat și control</p> <p>4.Așezarea la ghidon, reglarea retrovizoarelor, poziționarea corectă a mâinilor și picioarelor</p> <p>5.Schimbarea treptelor de viteze cu motorul oprit</p>	
<p>Pornirea, accelerarea, deplasarea, frânarea și oprirea</p>	<p>1.Așezarea și coborârea vehiculului de pe suportul de sprijin</p> <p>2.Pornirea motorului și aprecierea funcționării lui după aparatele de măsurat și control</p> <p>3.Începutul deplasării</p> <p>4.Deplasarea rectilinie</p> <p>5.Oprirea vehiculului</p> <p>6.Acțiunile mâinilor și picioarelor în timpul deplasării</p> <p>7.Începutul deplasării cu schimbarea treptelor de viteze în ordine crescândă și invers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze așezarea și coborârea vehiculului de pe suportul de sprijin • să demonstreze pornirea motorului și aprecierea funcționării lui după aparatele de măsurat și control • să demonstreze începutul deplasării și deplasarea rectilinie • să demonstreze oprirea vehiculului, având diferite regimuri de viteze • să demonstreze acțiuni corecte cu mâinile și picioarele în timpul deplasării • să demonstreze începutul deplasării cu schimbarea treptelor de viteze în ordine crescândă și invers
<p>Exersarea manevrelor complexe</p>	<p>1.Deplasarea pe itinerarul de centură cu viteze mari</p> <p>2.Ocolirea obstacolului improvizat la viteze mari</p> <p>3.Deplasarea în slalom</p> <p>4.Oprirea și pornirea de la linia „STOP”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze deplasarea cu viteze mari • să demonstreze ocolirea obstacolului improvizat la viteze mari • să demonstreze deplasarea în slalom • să demonstreze oprirea și pornirea de la linia „STOP”

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Realizarea conținuturilor unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului” prevede aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate în activități practice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cursant prin proiectarea unor activități de învățare variate în funcție de capacitățile individuale ale fiecărui cursant. Acestea vizează aplicarea metodelor centrate pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale cursanților, pe exersarea potențialului psihic-fizic al acestora, pe încadrarea cursantului în procesul de instruire și educație.

Este important ca instructorul în conducere auto și profesorul să sincronizeze conținutul teoretic și practic al formării competențelor. Conținuturile separate nu sunt o valoare în sine. Acestea dobândesc rolul de mesaj educațional, doar dacă printr-o abordare integratoare, constituie suportul informațional al formării competenței.

În acest context, strategia didactică se axează pe tehnologii participative, care plasează cursantul în proces de învățare bazat pe acțiune și implicare responsabilă. Eficiența procesului de instruire poate fi asigurată de selectarea reușită a strategiilor și metodelor didactice.

Pentru realizarea cu succes a procesului de instruire, se recomandă aplicarea atât a strategiilor didactice deductive (de la teorie spre practică), cât și strategiilor inductive (de la practică spre teorie).

Metodele cele mai recomandate pentru realizarea instruirii în conducerea autovehiculului, care presupun îmbinarea cunoștințelor teoretice și abilităților practice sunt: demonstrația, algoritimizarea, exercițiile, lucrarea practică, problematizarea, studiul de caz.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului”, cursanții studiază individual: literatura recomandată de cadru didactic; memorizează modalități de executare a unor acțiuni simple, complexe, precum și manevre pe drum public; execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Proba practică la conducerea autovehiculului se va organiza pe terenul de instruire cu scopul de a evalua cunoștințele, aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă cursantul.

Proba practică include:

1) Pregătirea și verificarea tehnică a vehiculului din punct de vedere al siguranței rutiere: punerea în ordine a echipamentului de protecție; asigurarea parcării sigure a vehiculului; verificarea stării pneurilor frânelor, direcției, avertizorului de avarie (în cazul în care există), lanțurilor, nivelul uleiului, luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră.

2) Executarea manevrelor:

a) două manevre cu viteză mică, dintre care una slalom, utilizând concomitent ambreiajul în combinație cu frâna și asigurând echilibrul, direcția vizuală și poziția pe motocicletă, poziția picioarelor pe rezemătoarele de picior;

b) o manevră de evitare a unui obstacol cu o viteză în treapta a doua a cutiei de viteze, asigurând poziția corectă pe motocicletă, direcția vizuală, echilibrul, demonstrând tehnica de menținere a direcției și de schimbare a vitezelor;

c) o manevră de frânare urgentă la o viteză minimă de 50 km/h, care să demonstreze utilizarea corectă a frânei din față și a frânei din spate, respectarea direcției vizuale și poziției pe motocicletă. Luarea măsurilor de precauție necesare la coborârea de pe vehicul.

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.

Categoria/subcategoria B/B1

Curricula este un document aferent programului de formare, se elaborează pentru toate unitățile de curs/modulele incluse în Planul de învățământ și se aprobă în cadrul unității de formare.

Personalul didactic poate interveni cu precizări, completări, modificări, actualizări în curricula unităților de curs, dar fără a modifica numărul total de ore alocat în Planul de învățământ.

Curricula pentru implementarea Programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor auto (categoria/subcategoria B/B1), poate fi corelată cu următorul model.

Curriculum la unitatea de curs **Bazele legislației în traficul rutier**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce autovehiculul în siguranță și în conformitate cu cerințele legislației circulației rutiere.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Bazele legislației în traficul rutier” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de autovehicul de categoria „B/B1” și identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă, social responsabilă, dezvoltarea personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului unic de formare profesională a conducătorilor de autovehicule de categoria „B/B1” aprobat, în calitate de document normativ și regulator destinat tuturor școlilor auto.

Ca urmare administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	120	Test

Reieșind din obiectivul principal al disciplinei și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducătorii auto în urma predării unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Dispoziții generale	12	6	6	4	2
2	Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	12	6	6	4	2
3	Organizarea și dirijarea circulației rutiere	40	20	20	14	6
4	Reguli privind circulația vehiculelor	40	20	20	12	8
5	Obligații pentru proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	8	4	4	2	2
6	Contravenții și infracțiuni la legea circulației	8	4	4	2	2
Total ore:		120	60	60	38	22

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Dispoziții generale	<p>1.Sistemul național și internațional de organizare a circulației rutiere: acte normative naționale și internaționale în domeniul siguranței traficului rutier.</p> <p>2.Conceptul sistemului „Conducător auto–autovehicul–drum–mediu ambiant”.</p> <p>3.Regulamentul Circulației Rutiere: structură, noțiuni și termeni de bază.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie dispozițiile generale privind legislația rutieră • să utilizeze corect noțiunile și termenii
Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	<p>1.Cerințe față de conducătorul de vehicul.</p> <p>2.Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării.</p> <p>3.Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții organelor de stat.</p> <p>4.Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic.</p> <p>5.Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un accident de circulație.</p> <p>6.Restrictii privind conducătorii de vehicule.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze drepturile, obligațiile și restricțiile pentru conducătorii de vehicule • să enumere situațiile și condițiile rutiere în care șoferul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită • să descrie acțiunile șoferului implicat într-un accident rutier
Organizarea și dirijarea circulației rutiere	<p>1.Mijloace de organizare și dirijare a circulației rutiere. Clasamentul acestora.</p> <p>2.Semnalele agentului de circulație.</p> <p>3.Semnalele luminoase.</p> <p>4.Marcajele rutiere.</p> <p>5.Indicatoarele rutiere.</p> <p>6.Mijloacele de identificare a unor vehicule. Semnele distinctive.</p> <p>7.Semnalizarea lucrărilor de drum.</p> <p>8.Semnalele conducătorilor de vehicule și utilizarea dispozitivelor de iluminare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie structura și principiile de funcționare a sistemului de organizare a circulației rutiere • să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora • să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora • să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație • să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase • să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare a vehiculelor rutiere • să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum • să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule
Reguli privind circulația vehiculelor	<p>1.Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers.</p> <p>2.Poziția vehiculelor pe carosabil.</p> <p>3.Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule.</p> <p>4.Depășirea și trecerea în sensuri opuse.</p> <p>5.Circulația în intersecții. Traversarea căilor ferate.</p> <p>6.Oprirea, staționarea, parcarele vehiculelor.</p> <p>7.Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor.</p> <p>8.Transportul de persoane.</p> <p>9.Transportarea încărcăturilor.</p> <p>10.Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale. Circulația pe autostrăzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să explice regulile de circulație specifice începutului deplasării vehiculului și schimbării direcției de mers a lui • să identifice tipul drumului public și să respecte regulile de amplasare, circulație pe carosabil • să conducă autovehiculul în conformitate cu limita regulamentară de viteză • să determine valorile de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului între vehicule în funcție de condițiile și situațiile rutiere

	<p>11.Circulația autovehiculelor în traficul internațional. Instruirea în conducerea autovehiculelor.</p> <p>12.Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule.</p> <p>13.Circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale. Circulația pietonilor și a coloanelor.</p> <p>14.Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitatea și regulile de depășire, de trecere în sensuri opuse • să identifice tipul intersecției • să explice regulile de traversare a intersecțiilor • să rezolve exerciții cu determinarea ordinii de traversare a intersecției de diferit tip • să descrie regulile de traversare a căilor ferate • să descrie și să respecte regulile de oprire, staționare și parcare a vehiculelor pe drumuri • să descrie modalitățile regulamentare și fiabile de remorcare a autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor • să descrie regulile privind transportul rutier de persoane, obligațiunile conducătorilor auto și a pasagerilor • să descrie regulile de transportare a încărcăturilor • să argumenteze regulile de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale • să enumere regulile de circulație pe autostrăzi • să descrie regulile de circulație ale autovehiculelor în traficul internațional • să explice regulile privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule • să descrie modalitățile regulamentare de instruire în conducerea autovehiculelor • să descrie regulile de circulație ale bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și a pietonilor cu cărucioare manuale • să explice regulile de circulație a pietonilor și a coloanelor
<p>Obligații privind proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere</p>	<p>1.Obligațiunile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor.</p> <p>2.Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructură rutieră.</p> <p>3.Responsabilitățile persoanelor de executarea lucrărilor de drum.</p> <p>4.Coordonarea anumitor activități cu poliția.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele, din punct de vedere al siguranței, condiții tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor • să descrie obligațiile proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere • să descrie procedura de înmatriculare, înregistrare și radiere din evidența mijloacelor de transport

Contravenții și infracțiuni la legea circulației	1.Contravenții în domeniul circulației rutiere. 2.Prevederile Codului civil în domeniul circulației rutiere. 3.Prevederile Codului penal în domeniul legislației rutiere. 4.Contravenții ce atentează la regimul din transporturi. 5.Contravenții în domeniul protecției mediului.	• să enumere principalele sancțiuni pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova
---	--	--

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, că însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursanți să fie bazată pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, că cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor, care duce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul legării teoriei cu practica, care cere ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințele și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ care ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie expuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor care ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate, încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultatele scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;

- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategii didactice de predare și învățarea celor de mai sus, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curricula actuală;
- legislația și actele normative care reglementează circulația rutieră;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;
- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului, cursantul învață să citească „drumul”, să evite crearea situațiilor rutiere periculoase.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accentul pe evaluarea autoorganizării, a deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică, aprobată pe parcursul anilor, a instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expus în tabel:

Tipul de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea, operarea și aplicarea principiilor și regulilor de organizare a circulației rutiere - Respectarea legislației rutiere în trafic		

Referințe bibliografice

- ✓ Convenția privind traficul rutier și Convenția privind indicatoarele și semnalele din 1968 (Viena).
- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.

- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.

Curriculum la unitatea de curs **Construcția și exploatarea autovehiculelor**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul mentenanței automobilului și diagnosticării preventive a defecțiunilor periculoase, care pot provoca accidente rutiere.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de autovehicul de categoria „B/B1” și identificate după cum urmează:

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CP3. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului unic de formare profesională a conducătorilor de autovehicule de categoria „B/B1” aprobat în calitate de document normativ și reglator destinat tuturor școlilor auto.

Ca urmare, administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	32	Test

Reieșind din obiectivul principal al disciplinei și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducătorii auto în urma predării unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unitățile de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Generalizări	2	1	1	1	-

2	Motoare. Noțiuni de bază	4	2	2	1	1
3	Echipamentul electric	4	2	2	1	1
4	Transmisia	4	2	2	1	1
5	Partea rulantă și mecanismele de comandă	6	3	3	2	1
6	Sistemele de siguranță	4	2	2	1	1
7	Întreținerea tehnică, diagnosticarea și reparațiile curente	8	4	4	1	3
Total ore:		32	16	16	8	8

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Generalizări	1. Clasificarea, construcția generală, componentele autovehiculului 2. Echipamentul autovehiculului	<ul style="list-style-type: none"> să descrie avantajele și dezavantajele autoturismelor de diferite clase să enumere principalele caracteristici tehnice și exploataționale ale autovehiculelor să descrie combinarea și interacțiunea agregatelor și mecanismelor automobilului
Motoare. Noțiuni de bază	1. Destinație, componente, parametrii constructivi 2. Clasificarea motoarelor cu ardere internă și principiul de funcționare 3. Componentele motorului: mecanisme și instalații. 4. Întreținerea tehnică 5. Particularități de exploatare a autovehiculelor cu instalație de gaz	<ul style="list-style-type: none"> să descrie principiu de funcționare, avantajele și dezavantajele motoarelor MAS să explice legătura dintre regimul de exploatare a autovehiculului și consumul motorului, poluarea aerului să descrie destinația și principiul de funcționare a mecanismelor și sistemelor motorului să identifice principalele defecțiuni ale motorului să enumere lucrările de întreținere tehnică a motorului să descrie particularitățile de exploatare a autovehiculelor cu instalație de gaz
Echipamentul electric	1. Destinație, componente 2. Instalațiile de alimentare, de distribuție 3. Consumatorii 4. Întreținerea tehnică	<ul style="list-style-type: none"> să enumere principalele surse de curent electric pe bordul autovehiculului și să descrie principiul de funcționare a lor să caracterizeze principalii consumatori de energie electrică să descrie ordinea de întreținere, protecție și de identificare a defecțiunilor echipamentului electric, inclusiv a bateriilor electrice ale autovehiculului (BEV)
Transmisia	1. Destinație, componente 2. Modalități de lucru cu ambreiajul, transmisii manuale și automate 3. Întreținerea tehnică	<ul style="list-style-type: none"> să descrie destinația transmisiei să descrie destinația și combinarea transmisiei să identifice defecțiuni ale subansamblurilor transmisiei și să determine influența acestora asupra conducerii în siguranță a autovehiculului
Partea rulantă și mecanismele de comandă	1. Sistemul de direcție 2. Sistemul de frânare 3. Cadrul, caroseria 4. Întreținerea tehnică	<ul style="list-style-type: none"> să descrie destinația și defectele periculoase ale suspensiei autovehiculului să descrie construcția roților, caracteristicile anvelopelor și defecțiunile lor

	5.Sisteme avansate de conducere auto	<ul style="list-style-type: none"> • să identifice defectele specifice exploatării mecanismului de direcție, indicii lor și valorile admisibile • să identifice defecțiunile sistemului de frânare și influența acestora asupra siguranței de circulație • să descrie destinația, construcția și întreținerea sistemului portant
Sistemele de siguranță	1.Sisteme de siguranță activă, pasivă: destinație, componente 2.Întreținere, utilizare 3.Automobile cu sistemele avansate de conducere și particularitățile lor de exploatare	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie elementele constructive ale sistemelor de siguranță activă și pasivă • să enumere lucrările de întreținere tehnică a sistemelor de siguranță în procesul exploatării • să utilizeze în mod corect sistemele de siguranță activă și pasivă în timpul conducerii autovehiculului • să evalueze avantajele automobilelor cu sistemele avansate de conducere
Întreținerea tehnică, diagnosticarea și reparațiile curente	1.Fiabilitatea autovehiculelor 2.Condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor 3.Întreținerea tehnică 4. Sistemul de autoservice 5.Inspecția tehnică periodică 6.Particularități de exploatare a automobilelor hibride și electrice 7.Protecție de antiincendiu	<ul style="list-style-type: none"> • să analizeze prevederile legislației în vigoare referitor la inspecția tehnică a autovehiculelor • să descrie procesul de uzură a autovehiculului în funcție de parcursul lui, procedurile de întreținere, diagnosticare și reparațiile curente ale autovehiculului • să descrie cauzele principale ale defectelor, în procesul de exploatare a autovehiculelor, consecințele ce pot avea loc, modalități de depistare și înlăturare a acestora • să enumere regulile protecției muncii la îndeplinirea controlului tehnic al autovehiculului, regulile de folosire a materialelor de exploatare • să descrie particularitățile de exploatare a automobilelor hibride și electrice

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ urmează a fi bazată pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, ca însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursant să fie bazată pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;

- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, ca cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;

- principiul consolidării cunoștințelor, care duce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;

- principiul legării teoriei cu practica, care prevede ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințe și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;

- principiul sistematizării și continuității în învățământ prevede ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie dispuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;

- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultate scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant. Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;

- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategiile didactice de predare și învățare de mai sus, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, cursanții studiază individual:

- literatura recomandată de către cadrul didactic;

- legislația și actele normative ce reglementează admiterea vehiculelor în trafic;

- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului, cursantul învață să exploreze starea tehnică a automobilului.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competente, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accentul pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică, aprobată pe parcursul anilor, a instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul de mai jos:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Utilizarea corectă a cunoștințelor construcției pentru exploatare, întreținere și diagnosticare a autovehiculelor - Respectarea cerințelor tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Bobescu Gh., ș.a. Motoare pentru automobile și tractoare. Economie și ecologie. Surse energetice alternative. Volumul III Chișinău: Editura "Tehnica-Info", 2000.
- ✓ Ene V., ș. a. Tehnologii avansate la alimentarea motoarelor auto. Instalații, combustibili, toxicitate. Chișinău, 2003.

Curriculum la unitatea de curs **Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce autovehiculul cu nivel ridicat de siguranță în diverse situații și condiții rutiere, într-un mod econom și sigur.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de autovehicul de categoria „B/B1” și identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CP3. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă, social responsabilă, dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului unic de formare profesională a conducătorilor de autovehicule de categoria „B/B1” aprobat în calitate de document normativ și regulator destinat tuturor școlilor auto.

Ca urmare, administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	72	Test

Reieșind din obiectivul principal al disciplinei și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducătorii auto în urma predării unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiul individual	Contact direct	
					Teoretice	Practice/ Seminare
1	Exigențe ergonomice în conducerea autovehiculului	4	2	2	1	1
2	Tehnica utilizării dispozitivelor de comandă, de iluminare și semnalizare în conducerea autovehiculului	8	4	4	2	2
3	Sistemul „Conducător-Autovehicul-Drum-Mediu” (CADM)	20	10	10	6	4
4	Particularitățile de conducere a autovehiculului în diverse condiții și situații rutiere	28	14	14	6	8
5	Securitatea anti incendiară	12	6	6	3	3
Total ore:		72	36	36	18	18

5. Desfășurarea activității

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Exigențe ergonomice în conducerea autovehiculului	1. Poziționarea optimă a conducătorului la volan 2. Igiena locului de muncă	<ul style="list-style-type: none"> să descrie poziționarea corectă a conducătorului auto în funcție de particularitățile antropometrice să formuleze cerințele la locul de muncă al conducătorului de autovehicul
Tehnica utilizării dispozitivelor de comandă, de iluminare și semnalizare în conducerea autovehiculului	1. Modalități de utilizare a dispozitivelor de comandă, iluminare și semnalizare 2. Demarajul 3. Frânarea în siguranță	<ul style="list-style-type: none"> să enumere dispozitivele de comandă, iluminare și semnalizare să formuleze reguli de mânăuire corectă a volanului să enumere principiile de distribuire a atenției șoferului în procesul de circulație să descrie modalitățile demarajului de serviciu, de urgență să formuleze modalitățile de frânare în funcție de condițiile și situațiile rutiere

		<ul style="list-style-type: none"> • să descrie tehnici corecte de lucru cu dispozitivele de comandă ale autovehiculului • să formuleze acțiuni corecte de utilizare a dispozitivelor de iluminare și celor informative
Sistemul „Conducător-Autovehicul-Drum-Mediu” (CADM)	<p>1. Factorul uman în cadrul CADM</p> <p>2. Proprietățile constructive, tehnice, exploataționale, dinamice, de stabilitate și maniabilitate</p> <p>3. Drumul și mediul</p> <p>4. Accidentele în traficul rutier</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie mecanismul de interacțiune a elementelor sistemului conducător auto-autovehicul-drum-mediu • să descrie particularitățile psihofiziologice ce caracterizează activitatea și fiabilitatea conducătorului de autovehicul • să enumere cauzele comiterii accidentelor rutiere • să identifice situațiile rutiere periculoase și să întreprindă acțiuni pentru evitarea accidentului rutier • să descrie ordinea de examinare a dosarului privind accidentul rutier la poliție și firmele de asigurare • să dea explicații la corespunderea dimensiunilor admisibile de gabarite a autovehiculului cu parametrii benzilor de circulație, infrastructurii rutiere • să aprecieze influența parametrilor geometrici și dinamici asupra capacității de trecere și stabilității de deplasare a vehiculului • să enumere parametrii și să descrie natura influenței lor la proprietățile dinamice ale autovehiculului: accelerare; decelerare; stabilitate; maniabilitate; capacitatea de trecere • să descrie forțele ce acționează la diferite sectoare de drum și să evalueze gradul lor de pericol • să descrie clasificarea, componentele, parametrii drumului și influența lor asupra siguranței, capacității de trecere • să aprecieze corect rolul mediului în conducerea vehiculului și să ia măsuri adecvate pentru siguranța în trafic
Particularitățile de conducere a autovehiculului în diverse condiții și situații rutiere	<p>1. Conducerea autovehiculului în spațiu limitat</p> <p>2. Conducerea auto în trafic dens</p> <p>3. Modalități de manevrare în diferite situații rutiere</p> <p>4. Conducerea a autovehiculului în condiții deosebite: noapte; ceață; ploaie; zăpadă și gheață</p> <p>5. Particularitățile de conducere ale autovehiculului în coloană, la nivel cu cale ferată, pe lângă stațiile vehiculelor de rută, pe trecerile pentru pietoni, în mod econom și ecologic</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să aleagă în mod argumentat modalități de conducere a vehiculului în diverse condiții și situații rutiere • să descrie modalitățile de manevrare la intersecții, inclusiv la cele cu sens giratoriu de circulație • să descrie particularitățile de conducere a autovehiculului la trecerile la nivel cu calea ferată • să enumere acțiunile șoferului în cazul conducerii autovehiculului pe lângă stațiile vehiculelor de rută și la trecerile pentru pietoni • să descrie modalitățile de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom

Securitatea anti incendiară	1.Cauza producerii incendiu la autovehicul. 2.Măsuri tehnice și tehnologice de prevenire a incendiilor. 3.Obligații ale conducătorilor auto pentru prevenirea incendiilor. 4. Modalitatea de acțiune în caz de incendiu la autovehicul.	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere cauze de produce incendiu la autovehicul • să descrie măsuri tehnice și tehnologice de prevenire a incendiilor • să enumere obligații ale conducătorilor auto pentru prevenirea incendiilor • să descrie modalitatea de acțiune în caz de incendiu la autovehicul
------------------------------------	--	---

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate trebuie să derive din specificul componentelor competenței-cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;
- metodele de predare-învățare să fie utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;
- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele cursanților, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic;
- strategiile didactice vor fi centrate pe modelul comunicativ al predării, adaptat la specificul unității de curs.

Metode didactice utilizate:

- expunerea ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (povestire, descriere, explicație);
- conversația ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor;
- asaltul de idei (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor noi, necesare și aplicate ulterior în traficul rutier;
- problematizarea ca modalitate de a genera la cursanți stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- lectura, ca exercițiu de citire, analiză, interpretare, identificare și documentare din surse cu conținut tehnic și juridic;
- argumentarea, ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei, însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- studiul de caz, ca examinare a unor situații concrete din traficul rutier în vederea depistării incidentelor practice ale legislației rutiere;
- cooperarea, ca modalitate de a studia eficient în echipă o temă complexă, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- jocul pe roluri, ca metodă de exersare a unor comportamente în situațiile create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului”, cursanții studiază individual:

- literatura recomandată de cadru didactic;
- studiază și apreciază metodele de conducere preventivă a autovehiculului;
- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului cursantul învață și formează deprinderi de conducere a autovehiculului în siguranță.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Strategiile de evaluare oferă cursanților suficiente și variate posibilități de a demonstra *ceea ce știu* (ca ansamblu de cunoștințe teoretice), *ceea ce pot să facă* (cunoștințe funcționale: priceperi, deprinderi, abilități etc., de a aplica cunoștințele), *ceea ce pot să fie* (conștientizează cunoștințele funcționale și mai ales *cum pot să acționeze* în situații-problemă sau situații semnificative din traficul rutier, adică, manifestarea competențelor specifice disciplinei).

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accentul pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică, aprobată pe parcursul anilor, a instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul de mai jos:

Tip activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea și aplicarea principiilor de conducere preventivă - Respectarea modalităților de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.

- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

Curriculum la unitatea de curs **Educația antidrog și acordarea primului ajutor**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a preveni riscurile legate de consumul alcoolului, drogurilor și a acorda asistență de urgență victimelor accidentului rutier.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de autovehicul de categoria „B/B1” și identificate după cum urmează:

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT1. Acordarea primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului rutier.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului unic de formare profesională a conducătorilor de autovehicule de categoria „B/B1” aprobat în calitate de document normativ și regulator destinat tuturor școlilor auto.

Ca urmare, administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	28	Test

Reieșind din obiectivul principal al disciplinei și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducătorii auto în urma predării unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	2	1	1	1	-
2	Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	2	1	1	1	-
3	Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	2	1	1	1	-
4	Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman. Sisteme de organe	8	4	4	2	2
5	Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	14	7	7	1	6
Total ore:		28	14	14	6	8

6. Desfășurarea activității

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	1.Legislația în vigoare privind combaterea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope 2.Consecințele conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere semnele persoanei în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau a altor substanțe psihotrope • să descrie aspectele juridice, etiologice, psihologice și fiziologice ale consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope
Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	1.Tabloul clinic al stării de ebrietate 2.Expertiza medicală necrologică pentru stabilirea stării de ebrietate 3.Legea lui Henry	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie tabloul clinic al stării de ebrietate de diferită etiologie • să enumere factorii care influențează concentrația alcoolului în sânge • să descrie influența alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță
Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării	1.Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale necrologice	<ul style="list-style-type: none"> • să explice concentrația maxim admisibilă de alcool pentru conducătorii auto • să descrie acțiunile persoanei supuse testării alcooloscopice

medicale neurologice		<ul style="list-style-type: none"> • să prevină riscurile fizice și mentale legate de consumul alcoolului, drogurilor și altor substanțe care pot afecta comportamentul
Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman Sisteme de organe	1.Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman 2.Sisteme de organe	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze cerințele medicale ale corpului conducătorului auto • să descrie deprinderile corecte de acordare a asistenței de urgență în baza cunoștințelor despre anatomia și fiziologia corpului uman
Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	1.Principii de acordare a asistenței de urgență 2.Evacuarea primară a victimei 3.Mijloace de protecție 4.Resuscitarea în urgență cardiacă și respiratorie 5.Hemoragiile 6.Plăgile. Amputațiile 7.Pansamentele 8.Fracturile 9.Șocul termic. Arsurile 10.Incendiile 11.Electrocutarea 12.Degerăturile 13.Intoxicațiile 14.Înecul 15.Alergiile 16.Evacuarea și transportarea victimelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiile de acordare a asistenței de urgență pentru victimele cu hemoragii, plăgi, fracturi, arsuri, degerături, intoxicații, alergii • să descrie tehnicile de acordare a primului ajutor în urma accidentelor rutiere • să întreprindă măsuri posibile de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate în urma accidentului de circulație • să respecte cerințele de transportare a victimelor

7. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate trebuie să derive din specificul componentelor competenței – cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;
- metodele de predare-învățare să fie utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;
- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele cursanților, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic;
- strategiile didactice vor fi centrate pe modelul comunicativ al predării, adaptat la specificul unității de curs.

Metode didactice utilizate:

- expunerea ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (povestire, descriere, explicație);
- conversația ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor

- asaltul de idei (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor noi;
- problematizarea ca modalitate de a genera la cursanți stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- lectura, ca exercițiu de citire, analiză, interpretare, identificare și documentare din surse cu conținut tehnic și juridic;
- argumentarea, ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei, însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- cooperarea, ca modalitate de a studia eficient în echipă o temă complexă, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- jocul pe roluri, ca metodă de exersare a unor comportamente în situații create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor”, cursanții studiază individual:

- literatura recomandată de către cadrul didactic;
- studiază și apreciază metodele de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului rutier;
- execută diferite sarcini practice.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Realizarea eficientă a unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” necesită respectarea principiilor învățării centrate pe cursant, aplicarea unui ansamblu de tehnologii educaționale care să includă, preponderent, metode interactive, participativ-active, acestea fiind cele mai eficiente în vederea dezvoltării în mod integrat a cunoștințelor, deprinderilor, atitudinilor și valorilor.

Unitatea de curs are caracter accentuat explorator și practic-aplicativ, ceea ce presupune implicarea activă și directă a cursanților. Experiențele de învățare vor fi relevante când cursanții vor aplica competențele de explorare, de exersare în diferite contexte de învățare.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică, aprobată pe parcursul anilor, a instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare prezentată în tabelul de mai jos:

Tip activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea bazelor anatomiei și fiziologiei corpului uman, influenței alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță. Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier.		

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Norme privind examinarea medicală a conducătorilor de vehicule și a candidaților pentru obținerea permisului de conducere, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.12/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.

Curriculum la unitatea de curs **Instruirea în conducerea autovehiculului**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a conduce în siguranță a vehiculul.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică în scopul autodezvoltării și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de autovehicul de categoria „B/B1” și identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în conformitate cu cerințele legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea autovehiculului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CP3. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Respectarea modalității de viață sănătoasă, social responsabilă, dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului unic de formare profesională a conducătorilor de autovehicule **de categoria „B”** aprobat în calitate de document normativ și regulator destinat tuturor școlilor auto.

Ca urmare, administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	48	Proba practică

Reieșind din obiectivul principal al disciplinei și competențe care urmează a fi formate la viitorii conducătorii auto în urma predării unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Instruirea inițială	4	4			4
2	Instruirea în conducerea autovehiculului în spațiul limitat	8	8			8
3	Instruirea în conducerea autovehiculului în condiții reale ale traficului rutier	14	14			14
4	Instruirea în conducerea autovehiculului pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	6	6			6
5	Instruirea în conducerea autovehiculului în diverse situații rutiere	16	16			16
Total ore:		48	48			48

5. Desfășurarea activității

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Instruirea inițială	1. Controlul și pregătirea autovehiculului înainte de cursă 2. Așezarea la volan, pregătirea pentru deplasare 3. Mecanismele de comandă și semnalizare ale autovehiculului 4. Pornirea și oprirea motorului 5. Tehnica și metodele de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze 6. Începutul deplasării, deplasarea rectilinie, deplasarea pe itinerarul de centură, oprirea vehiculului 7. Demararea, accelerarea, frânarea și oprirea 8. Deplasarea cu schimbarea treptelor de viteză 9. Acționarea volanului în viraje 10. Deplasarea cu spatele 11. Întoarcerea	<ul style="list-style-type: none"> să pregătească autovehiculul înainte de cursă să demonstreze cunoștințe și deprinderi ale controlului stării tehnice să execute lucrări de pregătire a locului de muncă să descrie destinația componentelor panoului de bord să asimileze tehnici de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze să execute pornirea autovehiculului în funcție de rezistența la demarare să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii
Instruirea în conducerea autovehiculului în spațiu limitat	1. Pornirea și oprirea la linia STOP 2. Manevre în spațiul limitat: de intrare, întoarcere, ieșire 3. Intrarea în garaj cu fața, cu spatele stânga sau dreapta 4. Parcarea: sub unghi drept, oblic, paralel cu marginea carosabilului. Părăsirea spațiului de parcare 5. Pornirea și oprirea în rampă/pantă cu utilizarea frânei de staționare	<ul style="list-style-type: none"> să demonstreze pornirea, accelerări, frânări, opriri auto în diferite condiții să acționeze corect cu volanul în viraje să demonstreze intrării în garaj cu fața și spatele să execute parcarea auto paralel cu marginea carosabilului și în mod oblic să demonstreze porniri și opriri în pantă/rampă cu utilizarea frânei de parcare

Instruirea în conducerea autovehiculului în condiții reale ale traficului rutier	1. Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitatea de circulație redusă 2. Manevrări pe diferite tipuri de drumuri și intersecții 3. Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită	<ul style="list-style-type: none"> • să poziționeze auto pe banda de circulație în mod regulamentar și după necesitate • să execute manevrări la intersecții, ocoliri și preselectarea benzilor în mod regulamentar și sigur • să respecte în trafic distanța și intervalul de siguranță • să aprecieze adecvat distanța, viteza și timpul în trafic
Instruirea în conducerea autovehiculului pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	1. Conducerea autovehiculului pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă 2. Conducerea vehiculului în condiții când câmpul vizual este limitat de parametrii geometrici ai drumului: construcții ingineresti, plantații verzi adiacente sau alte vehicule	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie particularitățile de conducere în condiții de vizibilitate redusă • să manifeste însușiri psihofiziologice în vederea formării acțiunilor adecvate la factorii iritanți ai mediului în timpul conducerii pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă
Instruirea în conducerea autovehiculului în diverse situații rutiere	1. Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită 2. Modalități de conducere în diverse situații rutiere tipice 3. Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită și în condiții de vizibilitate redusă și câmp vizual limitat	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze porniri, accelerări, frânări, opriri în diverse situații • să selecteze și să semnalizeze manevrări, opriri în diverse situații • să respecte distanța și intervalul în diverse situații rutiere • să aprecieze regimul de viteză pentru diverse situații și condiții rutiere • să demonstreze conducerea auto sigură în condiții de vizibilitate redusă • să demonstreze conducerea sigură a vehiculului în diverse situații rutiere tipice

3*. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului unic de formare profesională a conducătorilor de autovehicule **de categoria „B1”** aprobat în calitate de document normativ și regulator destinat tuturor școlilor auto.

Ca urmare, administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	(20*)	Proba practică

Reieșind din obiectivul principal al disciplinei și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4*. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/seminare
1	Instruirea inițială	4	4			4

2	Instruirea în conducerea autovehiculului în spațiu limitat	16	16			16
Total ore:		20	20			20

5*. Desfășurarea activității

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Instruirea inițială	1.Controlul și pregătirea autovehiculului de cursă 2.Așezarea la ghidon 3.Pornirea și oprirea motorului 4.Utilizarea ambreiajului și cutiei de viteze (după caz) 5.Deplasarea rectilinie 6.Deplasarea pe itinerarul de centură 7.Demararea 8.Accelerarea 9.Frânarea 10.Oprirea	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze ordinea de control și pregătire a autovehiculului înainte de cursă • să explice și să demonstreze ordinea de așezare la ghidon • să identifice componentele panoului de bord • să demonstreze înțelegerea destinației componentelor panoului de bord • să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii
Instruirea în conducerea autovehiculului în spațiu limitat	1.Pornirea și oprirea la linia STOP 2.Manevre în spațiul limitat: de intrare, întoarcere, ieșire 3.Intrarea în garaj cu fața, cu spatele stânga și din dreapta 4.Parcarea: sub unghi drept, oblic, paralel cu marginea carosabilului. Părăsirea spațiului de parcare 5.Pornirea și oprirea în rampă/pantă cu utilizarea frânei de staționare	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze modalitatea de pornire, accelerare, frânare, oprire • să demonstreze acționarea cu ghidonul în viraje • să execute intrări în garaj cu fața și spatele • să demonstreze elementele de parcare • să demonstreze porniri și opriri în pantă/rampă cu utilizarea frânei de parcare

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Realizarea conținuturilor unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului” prevede aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate în activități practice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cursant prin proiectarea unor activități de învățare variate în funcție de capacitățile individuale ale fiecărui cursant. Acestea vizează aplicarea metodelor centrate pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale cursanților, pe exersarea potențialului psihic-fizic al acestora, pe încadrarea cursantului în procesul de instruire și educație.

Este important ca instructorul în conducere auto și profesorul să sincronizeze conținutul teoretic și practic al formării competențelor. Conținuturile separate nu sunt o valoare în sine. Acestea dobândesc rolul de mesaj educațional, doar dacă printr-o abordare integratoare, constituie suportul informațional al formării competenței.

În acest context, strategia didactică se axează pe tehnologii participative, care plasează cursantul în proces de învățare bazat pe acțiune și implicare responsabilă. Eficiența procesului de instruire poate fi asigurată de selectarea reușită a strategiilor și metodelor didactice.

Pentru realizarea cu succes a procesului de instruire, se recomandă aplicarea atât a strategiilor didactice deductive (de la teorie spre practică), cât și strategiilor inductive (de la practică spre teorie). Metodele cele mai recomandate pentru realizarea instruirii în conducerea autovehiculului, care presupun îmbinarea cunoștințelor teoretice și abilităților practice sunt: demonstrația; algoritimizarea; exercițiile; lucrarea practică; problematizarea; studiul de caz.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curricular actuală;
- învață, memorizează și fixează modalități de executare a unor acțiuni simple și compuse, precum și manevrări pe drum public;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică.

8. Sugestii metodologice de evaluare a conducătorilor de autovehicule de categoria „B”

Proba practică la conducerea autovehiculului se va organiza în două etape: pe terenul de instruire (I) și în condiții reale de trafic (II), cu scopul de a evalua nivelul de instruire a cursantului (aplicarea corectă a regulilor de circulație), a aprecia aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă un conducător de autovehicul, care asigură securitatea rutieră.

Etapa I

1. Controlul vizual al stării tehnice: a roților (fixarea, presiunea, deteriorări); sistemului de direcție (jocul liber al volanului); sistemului de frânare (etanșeitatea și nivelul lichidului de frânare); suspensiei (arcuri și amortizoare); dispozitivelor de iluminare și semnalizare; a parbrizului și ștergătoarelor de parbriz; centurile de siguranță. Verificarea nivelului uleiului în motor, a lichidului de răcire și de spălare a parbrizului.

2. Pregătirea autovehiculului până a porni în cursă: ajustarea banchetei, reglarea oglinzilor, verificarea închiderii ușilor, cuplarea centurii de siguranță, fixarea autovehiculului cu frâna de staționare, poziția neutră a cutiei de viteze, pornirea motorului.

3. Executarea manevrărilor în spațiu limitat. Întoarcerea autovehiculului în sens opus, executând mersul înainte și mersul cu spatele.

4. Parcarea vehiculului și părăsirea unui spațiu de parcare (paralel, oblic sau în unghi drept, prin mers cu fața sau cu spatele) pe teren orizontal.

5. Oprirea și pornirea în rampă.

6. Oprirea și pornirea în locul marcat cu linia „STOP”.

Etapa 2

1. Pregătirea autovehiculului pentru deplasare.

2. Părăsirea zonei de staționare: după parcare, după o oprire în trafic.

3. Poziționarea corectă a autovehiculului în timpul mersului; trecerea în sensuri opuse cu alte vehicule; preselectarea benzilor de circulație; ocoliri.

4. Manevrări la intersecții și noduri rutiere.

5. Intrarea și ieșirea pe drumurile pentru automobile sau drumuri similare acestora (după caz), utilizarea benzii de accelerare; utilizarea benzii de decelerare.

6. Depășirea altor vehicule (în cazul în care este posibil); circulația de-a lungul obstacolelor; comportarea în cazul în care vehiculul este depășit de alte vehicule.

7. Deplasarea prin intersecțiile cu drumuri de sens giratoriu; circulația prin trecerile la nivel cu calea ferată, pe lângă stațiile vehiculelor de rută, trecerile pentru pietoni, urcarea în rampă și coborârea pantelor lungi.

8. Respectarea și ajustarea regimului de viteză.

9. Luarea măsurilor de precauție necesare la coborârea din vehicul.

7*. Sugestii metodologice de evaluare a conducătorilor de autovehicule de subcategoria B1

Proba practică la conducerea autovehiculului se va organiza pe terenul de instruire cu scopul de a evalua cunoștințele, aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă un conducător de cvadraciclă.

Proba va include:

1. Pregătirea și verificarea tehnică a cvadriciclului din punct de vedere al siguranței rutiere: punerea în ordine a echipamentului de protecție; verificarea stării pneurilor frânelor, direcției, avertizorului de avarie (în cazul în care există), lanțurilor, nivelului uleiului, luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră.
2. Executarea manevrărilor în spațiu limitat.
3. Parcarea vehiculului și părăsirea unui spațiu de parcare (paralel, oblic sau în unghi drept, prin mers cu fața sau spatele).
4. Oprirea și pornirea în rampă.
5. Oprirea și pornirea în locul marcat cu linia „STOP”.

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Buimestru L. Metodologia cu privire la instruirea inițială în conducerea autovehiculului. Chișinău, 2020.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.

Categoria/subcategoria C/C1

Curricula este un document aferent programului de formare, se elaborează pentru toate unitățile de curs/modulele incluse în Planul de învățământ și se aprobă în cadrul unității de formare.

Personalul didactic poate interveni cu precizări, completări, modificări, actualizări în curricula unităților de curs, dar fără a modifica numărul total de ore alocat în Planul de învățământ.

Curricula pentru implementarea Programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor auto (categoria/subcategoria C/C1), poate fi corelată cu următorul model.

Curriculum la unitatea de curs **Organizarea și siguranța circulației rutiere**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursant în scopul de a conduce autovehiculul cu nivel ridicat de siguranță, în conformitate cu cerințele legislației circulației rutiere, într-un mod econom și sigur.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarele de autocamioane, categoria „C/C1” și identificate după cum urmează:

CPI. Conducerea autovehiculului în mod regulamentar și în siguranță;

CP3. Exercițarea procesului de transportare a încărcăturilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT1. Respectarea modalității de viață sănătoasă și acordarea primului ajutor;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională continuă conducător/conducătoare de autocamioane (categoria C, inclusiv subcategoriaC1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	80	Test

Reieșind din obiectivul principal al disciplinei și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	8	4	4	2	2
2	Organizarea și dirijarea circulației rutiere	12	6	6	3	3
3	Reguli privind circulația vehiculelor	12	6	6	3	3
4	Obligații ale proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	4	2	2	1	1
5	Contravenții și infracțiuni la legea circulației	8	4	4	2	2
6	Sistemul CADM. Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	4	2	2	1	1
7	Dinamica și stabilitatea autovehiculului	4	2	2	1	1
8	Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului	4	2	2	1	1
9	Modalități de manevrare	4	2	2	1	1
10	Conducerea preventivă în diferite situații tipice rutiere	8	4	4	2	2
11	Conducerea preventivă în diferite condiții rutiere	8	4	4	2	2
12	Conducerea ecoomă și ecologică	4	2	2	1	1
Total ore:		80	40	40	20	20

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării 2. Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții organelor de stat 3. Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic 4. Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un accident de circulație 5. Restricții privind conducătorii de vehicule 	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze drepturile, obligațiunile și restricțiile privind conducătorii de vehicule • să enumere situațiile și condițiile rutiere în care șoferul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită • să descrie acțiunile șoferului implicat într-un accident rutier
Organizarea și dirijarea circulației rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere. Clasamentul acestora 2. Semnalele agentului de circulație 3. Semnalele luminoase 4. Marcajele rutiere 5. Indicatoarele rutiere 6. Mijloacele de identificare a unor vehicule. Semnele distinctive 7. Semnalizarea lucrărilor de drum 8. Semnalele conducătorilor de vehicule și utilizarea dispozitivelor de iluminare 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie structura și principiile de funcționare a sistemului de organizare a circulației rutiere • să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora • să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora • să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație • să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase • să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare a vehiculelor rutiere • să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum • să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule
Reguli privind circulația vehiculelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers 2. Poziția vehiculelor pe carosabil 3. Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule 4. Depășirea și trecerea în sensuri opuse 5. Circulația în intersecții. Traversarea căilor ferate 6. Oprirea, staționarea, parcarea vehiculelor 7. Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor 8. Transportul de persoane 9. Transportarea încărcăturilor 10. Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale. Circulația pe autostrăzi 	<ul style="list-style-type: none"> • să explice regulile de circulație specifice începutului deplasării vehiculului și schimbării direcției de mers a lui • să identifice tipul drumului public și să respecte regulile de amplasare, circulație pe carosabil • să conducă autovehiculul în conformitate cu limita regulamentară de viteză • să determine valorile de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului între vehicule în funcție de condițiile și situațiile rutiere • să descrie modalitatea și regulile de depășire, de trecere în sensuri opuse • să identifice tipul intersecției • să explice regulile de traversare a intersecțiilor • să rezolve exerciții cu determinarea ordinii de traversare a intersecției de diferit tip • să descrie regulile de traversare a căilor ferate

	<p>11.Circulația autovehiculelor în traficul internațional. Instruirea în conducerea autovehiculelor</p> <p>12.Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule</p> <p>13.Circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale. Circulația pietonilor și a coloanelor</p> <p>14.Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie și să respecte regulile de oprire, staționare și parcare a vehiculelor pe drumuri • să descrie modalitățile regulamentare și fiabile de remorcare a autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor • să descrie regulile privind transportul rutier de persoane, obligațiunile conducătorilor auto și ale pasagerilor • să descrie regulile de transportare a încărcăturilor • să argumenteze regulile de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale • să enumere regulile de circulație pe autostrăzi • să descrie regulile de circulație ale autovehiculelor în traficul internațional • să explice regulile privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule • să descrie modalitățile regulamentare de instruire în conducerea autovehiculelor • să descrie regulile de circulație ale bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și a pietonilor cu cărucioare manuale • să explice regulile de circulație a pietonilor și ale coloanelor
Obligații privind proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	<p>1.Obligațiunile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor</p> <p>2.Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructură rutieră</p> <p>3.Responsabilitățile persoanelor de executarea lucrărilor de drum</p> <p>4.Coordonarea anumitor activități cu poliția</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele, din punct de vedere al siguranței, condiții tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor • să descrie obligațiile proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere • să descrie procedura de înmatriculare, înregistrare și radiere din evidența mijloacelor de transport
Contravenții și infracțiuni la legea circulației	<p>1.Contravenții în domeniul circulației rutiere</p> <p>2.Prevederile Codului civil în domeniul circulației rutiere</p> <p>3.Prevederile Codului penal în domeniul legislației rutiere</p> <p>4.Contravenții ce atentează la regimul din transporturi</p> <p>5.Contravenții în domeniul protecției mediului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele sancțiuni pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova
Sistemul CADM. Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	<p>1.Siguranța traficului rutier ca problemă complexă a sistemului „Conducător–autovehicul–drum–mediu”.</p> <p>2.Factorul uman: psihofiziologia muncii, competența profesională, fiabilitatea conducătorului auto</p> <p>3.Factorul de drum</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie interacțiunea factorilor sistemului CADM • să evalueze semnificația conducătorului în cadrul sistemului CADM • să enumere capacitățile psihofiziologice actuale pentru activitatea profesională a conducătorului auto

	4.Factorul de mediu ambiant	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie particularitățile activității profesionale a conducătorului auto • să enumere factorii ce caracterizează fiabilitatea conducătorului • să enumere factorii ce influențează fiabilitatea conducătorului • să descrie influența condițiilor de muncă asupra fiabilității conducătorului auto • să descrie semnificația drumului pentru siguranța traficului rutier • să enumere părțile componente ale drumului care se consideră ca elemente de siguranță <ul style="list-style-type: none"> • să descrie influența condițiilor rutiere asupra siguranței traficului • să descrie influența condițiilor climaterice asupra drumului și autovehiculului • să descrie influența mediului asupra caracterului de producere a accidentelor în traficul rutier • să descrie influența mediului interior asupra fiabilității conducătorului auto
Dinamica și stabilitatea autovehiculului	1.Bilanțul de tracțiune și de putere a automobilului 2.Forțele ce acționează asupra unui vehicul în mișcare pe diferite tronsoane de drum 3.Procesul de demarare și de decelerare al autovehiculului 4.Modalități de frânare și de oprire a autovehiculului 5.Maniabilitatea vehiculelor 6.Stabilitatea vehiculelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie esența fizică a bilanțului de tracțiune și de putere al automobilului • să enumere forțele ce acționează asupra unui vehicul • să descrie procesul de demarare a autovehiculului • să descrie procesul de decelerare a autovehiculului • să descrie noțiunile: spați de oprire urgentă, spați de frânare • să descrie semnificația: frânei de serviciu, frânei auxiliare, frânei de rezervă, frânei de staționare • să enumere modalitățile de frânare • să descrie modalitățile de oprire a autovehiculului • să enumere factorii ce influențează devierea vehiculului de la traiectoria de deplasare • să descrie cauzele ce provoacă virarea în exces și pericolul • să caracterizeze stabilitatea longitudinală și transversală a autovehiculului • să descrie modalitățile de menținere a stabilității roților contra derapajului • să descrie cauzele ce provoacă derapajul roților din spate sau din față • să descrie acțiunile conducătorului pentru a opri derapajul în cazul autovehiculului la care tracțiunea este pe puntea din spate • să enumere parametrii constructivi care influențează asupra capacității vehiculului de a se opune derapării și patinării

		<ul style="list-style-type: none"> • să enumere parametrii constructivi care influențează proprietățile de stabilitate ale vehiculului contra răsturnării transversale • să descrie factorii ce influențează valoarea vitezei critice la deplasarea în curbă • să descrie influența încărcăturii asupra stabilității transversale a vehiculului
Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului	<p>1. Autovehiculul și siguranța traficului rutier</p> <p>2. Siguranța activă, pasivă, post-craș și ecologică a vehiculului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principalii parametri constructivi ce caracterizează maniabilitatea și capacitatea de trecere a unui vehicul • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța activă a vehiculului • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța pasivă interioară și exterioară a vehiculului • să descrie semnificația elementelor de protecție interioară • să descrie semnificația elementelor de protecție exterioară • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța post-craș a vehiculului • să descrie proprietățile constructive ce constituie siguranța ecologică a vehiculului • să descrie influența produșilor poluanți asupra mediului
Modalități de manevrare	<p>1. Modalități de circulație în intersecții</p> <p>2. Modalități de preselectare a benzii</p> <p>3. Modalități de depășire și trecere în sensuri opuse</p> <p>4. Ordinea de trecere în sensuri opuse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile și procedeele de orientare înainte de intrarea în intersecție • să descrie modalitățile de manevrare la dreapta, stânga sau întoarcerii în intersecție • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul înainte de efectuarea manevrei de depășire • să descrie modalitatea de depășire • să descrie modalitatea de preselectare a benzii • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul în cazul trecerii în sensuri opuse, inclusiv pe timp de noapte
Conducerea preventivă în diferite situații tipice rutiere	<p>1. Conducerea autovehiculului în spațiul limitat</p> <p>2. Conducerea vehiculului în fluxul dens de transport</p> <p>3. Conducerea vehiculului pe trecerile pentru pietoni</p> <p>4. Conducerea vehiculului pe lângă stațiile vehiculelor de rută</p> <p>5. Conducerea a autovehiculului la trecerile la nivel cu calea ferată</p> <p>6. Conducerea autovehiculului în timpul remorcării și deplasării în coloană</p> <p>7. Conducerea autovehiculului în limita curbelor periculoase, rampă și pantă</p> <p>8. Conducerea autovehiculului pe poduri și în tuneluri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile de efectuare a manevrărilor în spațiul limitat • să descrie tehnica conducerii în rampă/pantă în funcție de categoria autovehiculului, gradul de înclinare și starea drumului • să descrie noțiunile de gabarit static și dinamic lateral în funcție de viteza de deplasare • să descrie modalitățile de selectare a spațiului de siguranță în cazul deplasării în fluxul dens de transport • să descrie indicii prin care pot fi determinate intențiile de manevrare ale conducătorului vehiculului • să descrie viteza admisibilă și treapta cutiei de viteze recomandată în funcție de

	<p>9. Conducerea autovehiculului în mediul rural</p>	<p>raza curbei, starea drumului și rezistența la rostogolire</p> <ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitatea de trecere a curbelor periculoase • să descrie modalitățile de circulație la treceri pentru pietoni și cauzele ce provoacă situațiile de conflict între conducătorii de vehicule și pietoni • să descrie ordinea de circulație pe lângă stațiile vehiculelor de rută • să descrie particularitățile existente în cazul deplasării prin trecerile la nivel cu căile ferate • să enumere regulile de siguranță ce trebuie respectate la deplasarea prin trecerile la nivel cu căile ferate • să descrie modalitățile de efectuare a remorcării în siguranță • să descrie cerințele față de conducător în timpul deplasării în coloană • să enumere factori de risc în cazul circulației în limita curbelor periculoase • să descrie procesul de trecere prin curbele periculoase • să descrie particularitățile și modalitățile de circulație în rampă/pantă • să descrie modalitățile de circulație pe poduri și în tuneluri • să enumere factorii de risc în cazul circulației în mediul rural
<p>Conducerea preventivă în diferite condiții rutiere</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea preventivă noaptea 2. Conducerea preventivă pe timp de ceață 3. Conducerea preventivă pe timp de ploaie 4. Conducerea preventivă în condiții de câmp vizual limitat 5. Conducerea preventivă pe timp de iarnă 6. Conducerea preventivă pe timp de primăvară și toamnă 7. Conducerea preventivă pe timp de vară 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de noapte • să descrie actualitatea de respectare a regimului de muncă • să enumere indicii de oboseală și riscurile de conducere pe timp de noapte • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de ceață • să descrie modalitățile de selectare a vitezei de deplasare și spațiului de siguranță în condiții de vizibilitate redusă • să enumere acțiunile recomandate conducătorului în caz de ceață densă și precipitații abundente • să descrie modalitățile de conducere pe timp de ploaie • să descrie fenomenul și indicii de acvoplanare • să descrie particularitățile de conducere în condiții de câmp vizual limitat • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de iarnă • să descrie modalitatea de determinare și respectare a regimului de viteză pe carosabilul umed, alunecos

		<ul style="list-style-type: none"> • să enumere condițiile de producere a derapajului • să descrie particularitățile de conducerea pe timp de primăvară și toamnă • să descrie particularitățile de conducerea pe timp de vară
Conducerea econoamă și ecologică	<ol style="list-style-type: none"> 1.Tehnici de conducere econoamă 2.Emisiile poluante 3.Cerințele ecologice de admitere în circulație a vehiculelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere factorii ce influențează consumul de combustibil • să descrie tehnicile de conducere rațională a vehiculului • să descrie influența demarărilor și frânărilor intensive asupra consumului de combustibil • să descrie semnificația menținerii vitezei constante de deplasare asupra consumului de combustibil • să enumere modalitățile de diminuare a emisiilor poluante • să enumere cerințele ecologice de admiterea în circulație a vehiculelor

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, adică, însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursanți să se bazeze pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, adică, cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica care cere ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințe și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;

- principiul sistematizării și continuității în învățământ cere ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie expuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;

- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor cere ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate, încât acestea să poată fi însușite în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultatele scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;

- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățarea continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategii didactice de predare și învățare a celor menționate, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere”, cursanții studiază individual:

- literatura recomandată de către cadrul didactic;

- legislația și actele normative care reglementează circulația rutieră;

- individual se vor realiza sarcini care să contribuie la prevenirea situațiilor de risc rutier.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, a deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expus în tabelul următor:

Tipul de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%

Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și aplicarea regulilor de organizare a circulației rutiere - Respectarea legislației rutiere în trafic - Cunoașterea și aplicarea principiilor de conducere preventivă - Respectarea modalităților de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom
--	---

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

Curriculum la unitatea de curs **Construcția și exploatarea autocamioanelor**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul mentenanței automobilului și diagnosticării preventive a defecțiunilor periculoase, care pot provoca accidente rutiere.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;

- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Construcția și exploatarea autocamioanelor* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorii/conducătoarele de autocamioane (categoria C, inclusiv subcategoria C1) identificate după cum urmează:

CP2. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională continuă a conducătorilor/ conducătoarelor de autocamioane (categoria C, inclusiv subcategoria C1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	68	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării *Construcției și exploatarei autocamioanelor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unitățile de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Generalizări	4	2	2	2	-
2	Construcția autocamioanelor	40	20	20	8	12
3	Întreținerea tehnică și exploatarea autocamioanelor	24	12	12	6	6
Total ore:		68	34	34	16	18

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Generalizări	1. Clasificarea autocamioanelor 2. Scheme de compunere 3. Asamblarea și interacțiunea agregatelor principale ale mecanismelor și sistemelor 4. Caracteristicile tehnice ale autocamioanelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie avantajele și dezavantajele autocamioanelor de diferite clase • să enumere principalele caracteristici tehnice și exploatare ale autovehiculelor • să descrie combinarea și interacțiunea agregatelor și mecanismelor automobilului
Construcția autocamioanelor	1. Caracteristică motoarelor MAC 2. Mecanismul bielă-manivelă	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiul de funcționare, avantajele și dezavantajele motoarelor MAC

	<p>3.Mecanismul de distribuție a gazelor 4.Sistemul de răcire. Preîncălzitorul de pornire 5.Sistemul de alimentare MAC 6.Defectele mecanismelor și sistemelor motorului 7.Surse și consumatori de energie electrică 8.Transmisia 9.Parte rulantă și mecanismele de comandă 10.Sistemele de siguranță activă și pasivă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să explice legătura dintre regimul de exploatare a autovehiculului și consumul motorului, poluarea aerului • să descrie destinația și principiul de funcționare a mecanismelor și sistemelor motorului • să identifice principalele defecțiuni ale motorului • să descrie destinația și principiul de funcționare: a instalației de aprindere; demarorului; aparatelor de măsură și control; echipamentului electric auxiliar; instalației de iluminare, de semnalizare luminoasă și sonoră • să descrie destinația și principiul de funcționare: a sistemul portant, suspensiei • să descrie destinația și principiul de funcționare a sistemului de direcție • să descrie destinația și principiul de funcționare a sistemului de frânare • să descrie destinația și principiul de funcționare a caroseriei și echipamentului auxiliar • să descrie principiu de funcționare a instalațiilor sistemului de siguranță activă și pasivă
<p>Întreținerea tehnică și exploatarea autocamioanelor</p>	<p>1.Organizarea exploatării și întreținerii tehnice 2.Întreținerea tehnică zilnică și sezonieră 3.Normarea activității conducătorului, norme și indici de exploatare a autovehiculului 4.Aparatajul de măsurare și înregistrare a indicilor de exploatare (tahograful) 5.Tehnica securității 6.Protecția mediului ambiant</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie conceptul, volumul și periodicitatea lucrărilor de deservire tehnică • să enumere cauzele care provoacă uzura prematură a anvelopelor, bateriilor de acumulare și supraconsumul materialelor de exploatare, termenul de exploatare a anvelopelor și bateriilor de acumulare • să descrie variația consumului în funcție de condiții de exploatare • să enumere verificări aflate în sarcina conducătorului auto • să descrie ordinea de admiterea în circulație a autovehiculelor • să enumere normele de securitate a muncii la încărcarea, descărcarea, transportarea încărcăturilor, schimbarea roților • să enumere regulile de securitate contra incendiară, reguli de stingere a autovehiculului incendiat • să enumere normele privind timpul de conducere și perioadele de odihnă stabilite de actele normative • să enumere factorii de siguranță la încărcarea vehiculului: controlul încărcăturii (stivuirea, amplasarea și fixarea) • să descrie ordinea de utilizare a tahografului • să descrie cauzele și consecințele otrăvirii cu gaze de eșapament

		<ul style="list-style-type: none"> • să descrie normele de securitate contra incendiilor, regulile de stingere a incendiilor autocamionului • să descrie modalitățile de reducere a toxicității gazelor de eșapament și a cantității de fum a motoarelor cu ardere internă
--	--	--

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ urmează a fi bazată pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursant să fie bazată pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor încât cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care prevede ca instruirea practică să se bazeze pe cunoștințe și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ prevede ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie dispuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracter formativ și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultate scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategiile didactice de predare și învățare menționate, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, cursanții studiază individual:

- literatura recomandată de cadrul didactic, dar și la alegere proprie;
- legislația și actele normative ce reglementează admiterea mijloacelor tehnice în exploatare;
- diverse sarcinile pentru activitate neauditabilă;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul următor:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea corectă a cunoștințelor construcției pentru exploatare, întreținere și diagnosticare a autocamioanelor - Respectarea cerințelor tehnice pentru admiterea în circulație a autocamioanelor 		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Bobescu Gh., ș.a. Motoare pentru automobile și tractoare. Economie și ecologie. Surse energetice alternative. Volumul III Chișinău: Editura “Tehnica-Info”, 2000.
- ✓ Ene V., ș. a. Tehnologii avansate la alimentarea motoarelor auto. Instalații, combustibili, toxicitate. Chișinău, 2003.
- ✓ Frățilă Gh. ș.a. Automobile: cunoaștere, întreținere și reparare. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2001.

- ✓ Gaicinski R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnică, 2002.
- ✓ Goian V., Ene V., Pădure O. Diagnosticarea tehnică a automobilelor. Curs universitar. Chișinău: UTM, 2010.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. I. Iași: Editura Junimea, 2003.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. II. Iași: Editura Junimea, 2007.

Curriculum la unitatea de curs **Instruirea în conducerea autocamionului**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a conduce în siguranță vehiculul.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor digitale;
- competențe de gândire critică în scopul autodezvoltării și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Instruirea în conducerea autocamionului* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de autocamion (categoria C, inclusiv subcategoria C1), după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în mod regulamentar și în siguranță;

CP2. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CP3. Exercițierea procesului de transportare a încărcăturilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională continuă a conducătorilor/conducătoarelor de autocamion (categoria C, inclusiv subcategoria C1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	32	Probă practică

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs Instruirea în conducerea autocamionului, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Controlul și pregătirea autocamionului pentru cursă	2	2	-	-	2
2	Pregătirea pentru deplasare	2	2	-	-	2
3	Instruirea inițială în pornirea, conducerea și oprirea autocamionului	2	2	-	-	2
4	Parcarea în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară	6	6	-	-	6
5	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitatea de circulație redusă	8	8	-	-	8
6	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitatea de circulație sporită	8	8	-	-	8
7	Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	4	4	-	-	4
Total ore:		32	32	-	-	32

6. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Controlul și pregătirea autovehiculului pentru cursă	1. Controlul și pregătirea autovehiculului înainte de cursă	<ul style="list-style-type: none"> • să pregătească autovehiculul înainte de cursă • să execute lucrări de pregătire a locului de muncă • să verifice sistemul de frânare asistată și direcție asistată • să verifice starea roților, a piulițelor de la roți, a aparatului de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătorului, a fluidelor luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră • să demonstreze utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare • să verifice presiunea aerului în rezervoarele de aer și a suspensiilor
Pregătirea pentru deplasare	1. Așezarea la volan, pregătirea pentru deplasare 2. Mecanisme de comandă și semnalizare ale autovehiculului 3. Pornirea și oprirea motorului	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze cunoștințe și deprinderi ale controlului stării tehnice • să demonstreze modalitatea de așezarea la volan și pregătirea locului pentru deplasare, ajustarea banchetei pentru a obține poziția șezând corectă, reglarea retrovizoarelor, a centurilor de siguranță • să demonstreze ordinea de lucru cu dispozitivele de comandă și semnalizare a vehiculului, aparatelor de măsură și control • să verifice închiderea ușilor • să demonstreze modalitatea de schimbare a treptelor de viteze cu motorul oprit

		<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze pornirea motorului și aprecierea funcționării lui după aparatele de măsură și control
Instruirea inițială în pornirea, conducerea și oprirea vehiculului	<p>1.Tehnica și metodele de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze</p> <p>2.Începutul deplasării, deplasarea rectilinie, deplasarea pe itinerarul de centură, oprirea vehiculului</p> <p>3.Demararea, accelerarea, frânarea și oprirea</p> <p>4.Deplasarea cu schimbarea treptelor de viteză</p> <p>5.Acționarea volanului în viraje</p> <p>6.Deplasarea cu spatele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să asimileze tehnici de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze • să execute începerea deplasării autovehiculului în funcție de rezistența la demarare • să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii • să demonstreze accelerări, frânări, opriri auto în diferite condiții • să acționeze corect cu volanul în viraje • să demonstreze intrări în box cu fața și spatele • să execute parcare auto paralel cu marginea carosabilului și în mod oblic • să demonstreze porniri și opriri în pantă/rampă cu utilizarea frânei de parcare • să demonstreze schimbarea direcției de mers și treptelor de viteze în timpul deplasării
Parcarea în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară	<p>1.Parcarea în siguranță pentru încărcare/ descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze deprinderi corecte, consecutive, complexe de conducere în spațiul limitat • să demonstreze acționări corecte la deplasarea în rampă, în pantă, la oprirea și pornirea în rampă utilizând frâna de staționare
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație redusă	<p>1.Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitatea de circulație redusă</p> <p>2.Manevrări pe diferite tipuri de drumuri și intersecții</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să poziționeze auto pe banda de circulație în mod regulamentar și după necesitate • să execute manevrări la intersecții, ocoliri și preselectarea benzilor în mod regulamentar și sigur • să respecte în trafic distanța și intervalul de siguranță • să aprecieze adecvat distanța, viteza și timpul în trafic
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație sporită	<p>1.Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită</p> <p>2.Modalități de conducere în diverse situații rutiere tipice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze porniri, accelerări, frânări, opriri în diverse situații • să selecteze și să semnalizeze manevrări, opriri în diverse situații • să respecte distanța și intervalul în diverse situații rutiere • să aprecieze regimul de viteză pentru diverse situații și condiții rutiere • să demonstreze conducerea auto sigură în condiții de vizibilitate redusă • să demonstreze conducerea sigură a vehiculului în diverse situații rutiere tipice
Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	<p>1.Conducerea autovehiculului pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie particularitățile de conducere în condiții de vizibilitate redusă • să manifeste însușiri psihofiziologice în vederea formării acțiunilor adecvate la

	2. Conducerea vehiculului în condiții când câmpul vizual este limitat de parametrii geometrici ai drumului: construcții ingineresti, plantații verzi adiacente sau alte vehicule	factorii iritanți ai mediului în timpul conducerii pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă
--	--	--

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Realizarea conținuturilor unității de curs „Instruirea în conducerea autocamionului” prevede aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate în activități practice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cursant prin proiectarea unor activități de învățare variate în funcție de capacitățile individuale ale fiecărui cursant. Acestea vizează aplicarea metodelor centrate pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale cursanților, pe exersarea potențialului psihic-fizic al acestora, pe încadrarea cursantului în procesul de instruire și educație.

Este important ca instructorul în conducere auto și profesorul să sincronizeze conținutul teoretic și practic al formării competențelor. Conținuturile separate nu sunt o valoare în sine. Acestea dobândesc rolul de mesaj educațional doar dacă printr-o abordare integratoare constituie suportul informațional al formării competenței.

În acest context, strategia didactică se axează pe tehnologii participative, care plasează cursantul în proces de învățare bazat pe acțiune și implicare responsabilă. Eficiența procesului de instruire poate fi asigurată de selectarea reușită a strategiilor și metodelor didactice.

Pentru realizarea cu succes a procesului de instruire, se recomandă aplicarea atât a strategiilor didactice deductive (de la teorie spre practică), cât și strategiilor inductive (de la practică spre teorie). Metodele cel mai des recomandate pentru realizarea instruirii în conducerea autovehiculului, care presupun îmbinarea cunoștințelor teoretice și abilităților practice sunt: demonstrația; algoritimizarea; exercițiile; lucrarea practică; problematizarea; studiul de caz.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu conținuturile unității de curs „Instruirea în conducerea autocamionului”, cursanții studiază individual:

- diversă literatură de specialitate;
- memorizează, apreciază, modalități de executare a diferitor manevre;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Proba practică la conducerea autocamionului se va organiza în două etape: pe terenul de instruire (I) și în condiții reale de trafic (II) cu scopul de a determina nivelul de instruire a cursantului (aplicarea corectă a regulilor de circulație), a aprecia aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă în conducerea autovehiculului, care asigură securitatea rutieră.

Etapa I

1. Verificarea sistemelor de frânare asistată și direcție asistată; verificarea stării roților, a piulițelor de la roți, a apărătoarelor de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătoarelor, a fluidelor (de exemplu, uleiul de motor, lichidul de răcire, fluidul de spălare); verificarea și utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare.

2. Verificarea presiunii aerului, a rezervoarelor de aer și a suspensiilor.

3. Verificarea și respectarea elementelor de siguranță la încărcarea vehiculului: caroseria, învelișul, ușile pentru marfă, mecanismul de încărcare (în cazul în care este disponibil), încuierea cabinei, modul de încărcare, fixarea încărcăturii.

4. Mersul înapoi de-a lungul unei curbe.

5. Parcarea în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară.

Etapa 2

1. Părăsirea zonei de staționare: după parcare, după o oprire în trafic, ieșirea de pe un teritoriu adiacent drumului.

2. Conducerea pe un drum aliniament, pe drum în curbe; trecerea în sensuri opuse cu alte vehicule, inclusiv în spații limitate.

3. Conducerea prin intersecții, apropierea de intersecții și noduri rutiere.

4. Schimbarea direcției: viraje la stânga și la dreapta, preselecția benzilor.

5. Intrarea și ieșirea pe drumurile pentru automobile sau drumuri similare acestora (după caz) utilizarea benzii de accelerare; utilizarea benzii de decelerare.

6. Depășirea altor vehicule (în cazul în care este posibil); circulația de-a lungul obstacolelor; comportarea în cazul în care vehiculul este depășit de alte vehicule.

7. Deplasarea prin intersecțiile cu sens giratoriu; circulația prin trecerile la nivel cu calea ferată, pe lângă stațiile vehiculelor de rută, trecerile pentru pietoni, urcarea în rampă și coborârea pantelor lungi.

8. Luarea măsurilor de precauție necesare la coborârea din vehicul.

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/permanență profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

Categoria/subcategoria CE/C1E; BE

Curricula este un document aferent programului de formare, se elaborează pentru toate unitățile de curs/modulele incluse în Planul de învățământ și se aprobă în cadrul unității de formare.

Personalul didactic poate interveni cu precizări, completări, modificări, actualizări în curricula unităților de curs, dar fără a modifica numărul total de ore alocat în Planul de învățământ.

Curricula pentru implementarea Programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor auto (categoria/subcategoria CE/C1E; BE), poate fi corelată cu următorul model.

Curriculum la unitatea de curs **Organizarea și siguranța circulației rutiere**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce autovehiculul cu nivel ridicat de siguranță, în conformitate cu cerințele legislației circulației rutiere, într-un mod econom și sigur.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Organizarea și siguranța circulației rutiere* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarele de ansambluri de vehicule (categoria CE, inclusiv subcategoria C1E), după cum urmează:

CP1. Conducerea ansamblului de vehicule în mod regulamentar și în siguranță;

CP3. Exercițarea procesului de transportare a încărcăturilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT1. Respectarea modalității de viața sănătoasă și acordarea primului ajutor;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională continuă Conducător/conducătoare de ansambluri de vehicule (CE).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	34	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de ansambluri de vehicule (CE) în urma predării unității de curs *Organizarea și siguranța circulației rutiere*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	8	2	4	1	1
2	Organizarea și dirijarea circulației rutiere	12	4	8	2	2
3	Reguli privind circulația vehiculelor	12	6	12	4	2
4	Obligații pentru proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	4	2	4	1	1
5	Contravenții și infracțiuni la legea circulației	8	2	4	1	1
6	Sistemul CADM. Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	4	2	4	1	1
7	Dinamica și stabilitatea autovehiculului	4	2	4	1	1
8	Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului	4	2	4	1	1
9	Modalități de manevrare	4	2	4	1	1
10	Conducerea preventivă în diferite situații tipice rutiere	8	4	8	2	2
11	Conducerea preventivă în diferite condiții rutiere	8	4	8	2	2
12	Conducerea economă și ecologică	4	2	4	1	1
Total ore:		102	34	68	18	16

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	1.Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării 2.Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții organelor de stat 3.Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic 4.Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un accident de circulație 5.Restrictii privind conducătorii de vehicule	<ul style="list-style-type: none"> să formuleze drepturile, obligațiile și restricțiile pentru conducătorii de vehicule să enumere situațiile și condițiile rutiere în care șoferul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită să descrie acțiunile șoferului implicat într-un accident rutier
Organizarea și dirijarea circulației rutiere	1.Mijloace de organizare și dirijare a circulației rutiere. Clasamentul acestora 2.Semnalele agentului de circulație 3.Semnalele luminoase 4.Marcajele rutiere 5.Indicatoarele rutiere 6.Mijloacele de identificare a unor vehicule. Semnele distinctive 7.Semnalizarea lucrărilor de drum	<ul style="list-style-type: none"> să descrie structura și principiile de funcționare a sistemului de organizare a circulației rutiere să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație

	8.Semnalele conducătorilor de vehicule și utilizarea dispozitivelor de iluminare	<ul style="list-style-type: none"> • să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase • să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare a vehiculelor rutiere • să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum • să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule
Reguli privind circulația vehiculelor	<p>1.Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers</p> <p>2.Poziția vehiculelor pe carosabil</p> <p>3.Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule</p> <p>4.Depășirea și trecerea în sensuri opuse</p> <p>5.Circulația în intersecții</p> <p>Traversarea căilor ferate</p> <p>6.Oprirea, staționarea, parcare vehiculelor</p> <p>7.Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor</p> <p>8.Transportul de persoane</p> <p>9.Transportarea încărcăturilor</p> <p>10.Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale</p> <p>Circulația pe autostrăzi</p> <p>11.Circulația autovehiculelor în traficul internațional</p> <p>Instruirea în conducerea autovehiculelor</p> <p>12.Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule</p> <p>13.Circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale</p> <p>Circulația pietonilor și a coloanelor</p> <p>14.Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să explice regulile de circulație specifice începutului deplasării vehiculului și schimbării direcției de mers a lui • să identifice tipul drumului public și să respecte regulile de amplasare, circulație pe carosabil • să conducă autovehiculul în conformitate cu limita regulamentară de viteză • să determine valorile de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului dintre vehicule în funcție de condițiile și situațiile rutiere • să descrie modalitatea și regulile de depășire, de trecere în sensuri opuse • să identifice tipul intersecției • să explice regulile de traversare a intersecțiilor • să rezolve exerciții cu determinarea ordinii de traversare a intersecției de diferit tip • să descrie regulile de traversare a căilor ferate • să descrie și să respecte regulile de oprire, staționare și parcare ale vehiculelor pe drumuri • să descrie modalitățile regulamentare și fiabile de remorcare a autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor • să descrie regulile privind transportul rutier de persoane, obligațiunile conducătorilor auto și a pasagerilor • să descrie regulile de transportare a încărcăturilor • să argumenteze regulile de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale • să enumere regulile de circulație pe autostrăzi • să descrie regulile de circulație ale autovehiculelor în traficul internațional • să explice regulile privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule • să descrie modalitățile regulamentare de instruire în conducerea autovehiculelor • să descrie regulile de circulație ale bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și a pietonilor cu cărucioare manuale • să explice regulile de circulație a pietonilor și a coloanelor

Obligații privind proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	1.Obligațiunile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor 2.Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructură rutieră 3.Responsabilitățile persoanelor de executarea lucrărilor de drum 4.Coordonarea anumitor activități cu poliția	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele, din punct de vedere al siguranței, condiții tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor • să descrie obligațiile proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere • să descrie procedura de înmatriculare, înregistrare și radiere din evidența mijloacelor de transport
Contravenții și infracțiuni la legea circulației	1.Contravenții în domeniul circulației rutiere 2.Prevederile Codului civil în domeniul circulației rutiere 3.Prevederile Codului penal în domeniul legislației rutiere 4.Contravenții ce atentează la regimul din transporturi 5.Contravenții în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele sancțiuni pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova
Sistemul CADM Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	1.Siguranța traficului rutier ca problema complexă a sistemului conducător–autovehicul–drum–mediu 2.Factorul uman: psihofiziologia muncii, competența profesională, fiabilitatea conducătorului auto 3.Factorul de drum 4.Factorul de mediu ambiant	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie interacțiunea factorilor sistemului CADM • să evalueze semnificația conducătorului în cadrul sistemului CADM • să enumere capacitățile psihofiziologice actuale pentru activitatea profesională a conducătorului auto • să descrie particularitățile activității profesionale a conducătorului auto • să enumere factorii care caracterizează fiabilitatea conducătorului • să enumere factorii ce influențează fiabilitatea conducătorului • să descrie influența condițiilor de muncă asupra fiabilității conducătorului auto • să descrie semnificația drumului pentru siguranța traficului rutier • să enumere părțile componente ale drumului care se consideră ca elemente de siguranță <ul style="list-style-type: none"> • să descrie influența condițiilor rutiere asupra siguranței traficului • să descrie influența condițiilor climaterice asupra drumului și autovehiculului • să descrie influența mediului asupra caracterului de producere a accidentelor în traficul rutier • să descrie influența mediului interior la fiabilitatea conducătorului auto
Dinamica și stabilitatea autovehiculului	1.Bilanțul de tracțiune și de putere a automobilului 2.Forțele ce acționează asupra unui vehicul în mișcare la diferite tronsoane de drum	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie esența fizică a bilanțului de tracțiune și de putere a automobilului • să enumere forțe ce acționează asupra unui vehicul

	<p>3.Procesul de demarare și de decelerare a autovehiculului 4.Modalități de frânare și de oprire a autovehiculului 5.Maniabilitatea vehiculelor 6.Stabilitatea vehiculelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie procesul de demarare a autovehiculului • să descrie procesul de decelerare a autovehiculului • să descrie noțiunile: spațiu de oprire urgentă, spațiu de frânare • să descrie semnificația: frânei de serviciu, frânei auxiliare, frânei de rezervă, frânei de staționare • să enumere modalitățile de frânare • să descrie modalitățile de oprire a autovehiculului • să enumere factorii ce influențează devierea vehiculului de la traiectoria de deplasare • să descrie cauzele ce provoacă virarea în exces și pericol • să caracterizeze stabilitatea longitudinală și transversală a autovehiculului • să descrie modalități de menținere a stabilității roților contra derapajului • să descrie cauzele ce provoacă derapajul roților din spate sau din față • să descrie acțiunile conducătorului pentru a opri derapajul în cazul autovehiculului la care tracțiunea este pe puntea din spate sau din spate • să enumere parametrii constructivi care influențează asupra capacității vehiculului de a se opune derapării și patinării • să enumere parametrii constructivi care influențează proprietățile de stabilitate ale vehiculului contra răsturnării transversale • să descrie factorii ce influențează valoarea vitezei critice la deplasarea în curbă • să descrie influența încărcăturii asupra stabilității transversale a vehiculului
<p>Sistemul de siguranță și informativitate a autovehiculului</p>	<p>1.Autovehiculul și siguranța traficului rutier 2.Siguranța activă, pasivă, post-craș și ecologică a vehiculului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principalii parametri constructivi ce caracterizează maniabilitatea și capacitatea de trecere a unui vehicul • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța activă a vehiculului • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța pasivă interioară și exterioară a vehiculului • să descrie semnificația elementelor de protecție interioară • să descrie semnificația elementelor de protecție exterioară • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța post-craș a vehiculului • să descrie proprietățile constructive ce constituie la siguranța ecologică a vehiculului • să descrie influența produșilor poluanți asupra mediului

Modalități de manevrare	1.Modalități de circulație în intersecții 2.Modalități de preselecție a benzii 3.Modalități de depășire și trecere în sensuri opuse 4.Ordinea de trecere în sensuri opuse	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile și procedeele de orientare înainte de intrarea în intersecție • să descrie modalitățile de manevrare la dreapta, stânga sau întoarcerii în intersecție • să descrie factori ce trebuie luați în calcul înainte de efectuarea manevrei de depășire • să descrie modalitatea de depășire • să descrie modalitatea de preselecție a benzii • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul în cazul trecerii în sensuri opuse, inclusiv pe timp de noapte
Conducerea preventivă în diferite situații tipice rutiere	1.Conducerea autovehiculului în spațiu limitat 2.Conducerea vehiculului în fluxul dens de transport 3.Conducerea vehiculului pe trecerile pentru pietoni 4.Conducerea vehiculului pe lângă stațiile vehiculelor de rută 5.Conducerea autovehiculului la trecerile la nivel cu calea ferată 6.Conducerea autovehiculului în timpul remorcării și deplasării în coloană 7.Conducerea autovehiculului în limita curbelor periculoase, rampă și pantă 8.Conducerea autovehiculului pe poduri și în tuneluri 9.Conducerea autovehiculului în mediul rural	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile de efectuare a manevrărilor în spațiu limitat • să descrie tehnica conducerii în rampă/pantă în funcție de categoria autovehiculului, gradul de înclinare și starea drumului • să descrie noțiunile de gabarit static și dinamic lateral în funcție de viteza de deplasare • să descrie modalitățile de selectare a spațiului de siguranță în cazul deplasării în fluxul dens de transport • să descrie indicii prin care pot fi determinate intențiile de manevrare ale conducătorului vehiculului • să descrie viteza admisibilă și treapta cutiei de viteze recomandată în funcție de raza curbei, starea drumului și rezistența la rostogolire • să descrie modalitatea de trecere a curbelor periculoase • să descrie modalitățile de circulație la treceri pentru pietoni și cauzele ce provoacă situații de conflict între conducătorii de vehicule și pietoni • să descrie ordinea de circulație pe lângă stațiile vehiculelor de rută • să descrie particularitățile existente în cazul deplasării prin trecerile la nivel cu căile ferate • să enumere regulile de siguranță ce trebuie respectate la deplasarea prin trecerile la nivel cu căile ferate • să descrie modalitățile de efectuare a remorcării în siguranță • să descrie cerințele față de conducător în timpul deplasării în coloană • să enumere factorii de risc în cazul circulației în limita curbelor periculoase • să descrie procesul de trecere prin curbi periculoase • să descrie particularitățile și modalitățile de circulație în rampă/pantă

		<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile de circulație pe poduri și în tuneluri • să enumere factorii de risc în cazul circulației în mediul rural
Conducerea preventivă în diferite condiții rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea preventivă noaptea 2. Conducerea preventivă pe timp de ceață 3. Conducerea preventivă pe timp de ploaie 4. Conducerea preventivă în condiții de câmp vizual limitat 5. Conducerea preventivă pe timp de iarnă 6. Conducerea preventivă pe timp de primăvară și toamnă 7. Conducerea preventivă pe timp de vară 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de noapte • să descrie actualitatea de respectare a regimului de muncă • să enumere indicii de oboseală și riscurile de conducere pe timp de noapte • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de ceață • să descrie modalitățile de selectare a vitezei de deplasare și spațiului de siguranță în condiții de vizibilitate redusă • să enumere acțiunile recomandate conducătorului în caz de ceață densă și precipitații abundente • să descrie modalitățile de conducere pe timp de ploaie • să descrie fenomenul și indicii de acvoplanare • să descrie particularitățile de conducere în condiții de câmp vizual limitat • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de iarnă • să descrie modalitatea de determinare și respectare a regimului de viteză pe carosabilul umed, alunecos • să enumere condițiile de producere a derapajului • să descrie particularitățile de conducere pe timp de primăvară și toamnă • să descrie particularitățile de conducere pe timp de vară
Conducerea econoamă și ecologică	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnici de conducere econoamă 2. Emisiile poluante 3. Cerințele ecologice de admitere în circulație a vehiculelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere factorii ce influențează consumul de combustibil • să descrie tehnicile de conducere rațională a vehiculului • să descrie influența demarărilor și frânărilor intensive asupra consumului de combustibil • să descrie semnificația menținerii vitezei constante de deplasare asupra consumului de combustibil • să enumere modalitățile de diminuare a emisiilor poluante • să enumere cerințele ecologice de admitere în circulație a vehiculelor

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticei activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursanți să se bazeze pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care cere ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințele și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ care ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie expuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor care ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate, încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultatele scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor, pot fi derulate nu numai strategii didactice de predare - învățarea menționate, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere”, cursanții studiază individual:

- diversă literatură de specialitate;
- legislația și actele normative care reglementează circulația rutieră;
- realizează diferite sarcini aferente temelor pentru acasă;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, a deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expus în tabelul următor:

Tipul de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none">- Cunoașterea și aplicarea regulilor de organizare a circulației rutiere- Respectarea legislației rutiere în trafic- Cunoașterea și aplicarea principiilor de conducere preventivă- Respectarea modalităților de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom		

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele

Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.

- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

Curriculum la unitatea de curs **Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul mentenanței automobilului și diagnosticării preventive a defecțiunilor periculoase, care pot provoca accidente rutiere.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarele de ansambluri de vehicule (categoria CE, inclusiv și subcategoria C1E), după cum urmează:

CP2. Identificarea defectelor în construcția vehiculelor care interzic exploatarea lor;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarele de ansambluri de vehicule (categoria CE, inclusiv și subcategoria C1E).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	34	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de ansambluri de vehicule în urma predării unității de curs *Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

1. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unitățile de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Construcția ansamblurilor de vehicule	22	8	14	4	4
2	Bazele exploatării și întreținerii tehnice a ansamblurilor de vehicule	12	4	8	2	2
Total ore:		34	12	22	6	6

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Construcția ansamblurilor de vehicule	<p>1. Clasificarea și construcția generală a autovehiculelor – tractoare (remorhere) Modificările acestora</p> <p>2. Construcția dispozitivelor de cuplare a remorcii și semiremorcii Întreținerea tehnică</p> <p>3. Partea rulantă și suspensia remorcii și semiremorcii Întreținerea tehnică</p> <p>4. Sistemele de frânare ale autovehiculelor - tractoare (cu remorcă sau semiremorcă) Întreținerea tehnică</p> <p>5. Dispozitivele de semnalizare luminoasă a remorcii și semiremorcii</p> <p>6. Caroseria și echipamentul auxiliar al remorcii și semiremorcii Întreținerea tehnică</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze noțiunea de ansamblu de vehicule • să descrie clasificarea și caracteristicile tehnice ale autovehiculelor - tractoare • să descrie construcția generală a autovehiculelor - tractoare cu cârlig, cu șa • să descrie construcția generală a autobuzelor articulate • să descrie clasificarea și caracteristicile tehnice ale remorcilor și semiremorcilor de uz general • să descrie construcția generală a remorcilor și semiremorcilor, inclusiv cu destinație specială • să descrie sarcina admisibilă pe axe în funcție de distanța dintre acestea • să descrie construcția dispozitivelor de cuplare și tracțiune a remorcilor și semiremorcilor • să descrie construcția mecanismului de cuplare a semiremorcii autobuzului • să enumere lucrările efectuate la întreținerea tehnică a dispozitivelor de cuplare și tracțiune a remorcilor și semiremorcilor • să descrie construcția părții rulante și suspensiei remorcilor și semiremorcilor • să descrie principiile de funcționare a suspensiei pneumatice și regulatoarele de poziție a semiremorcii autobuzului • să enumere defecțiunile posibile ale subansamblurilor sistemului portant și suspensiei și să descrie semnele și influența acestora asupra siguranței de deplasare • să enumere lucrările efectuate la întreținerea tehnică a subansamblurilor sistemului portant, suspensiei și pneurilor • să descrie construcția și principiul de funcționare a sistemului de frânare al autovehiculelor - tractoarelor, remorcilor și semiremorcilor

		<ul style="list-style-type: none"> • să enumere defecțiunile posibile ale sistemului de frânare și să descrie semnele defecțiunilor și influența lor asupra siguranței de deplasare, modalități de depistare și înlăturare a lor • să enumere lucrările efectuate la întreținerea tehnică a sistemelor de frânare și elementelor constructive ale acestora • să descrie construcția echipamentului electric, defecțiunile posibile ale dispozitivelor, modalitățile de depistare și înlăturare a lor • să enumere lucrările efectuate la întreținerea tehnică a dispozitivelor echipamentului electric • să descrie construcția și modalitățile de întreținere tehnică a caroseriei și subansamblurile remorcii cu obloane, basculantă, fără coș, cisternă, frigorifică etc.
<p>Bazele exploatării și întreținerii tehnice a ansamblurilor de vehicule</p>	<p>1.Organizarea exploatării și întreținerii tehnice a ansamblurilor de vehicule 2.Întreținerea tehnică zilnică și sezonieră 3.Normarea activității conducătorului, norme și indici de exploatare a autovehiculului 4.Aparatajul de măsurare și înregistrare a indicilor de exploatare (tahograful)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie conceptul, volumul și periodicitatea lucrărilor de deservire tehnică • să enumere cauzele care provoacă uzura prematură a anvelopelor, bateriilor de acumulare și supraconsumul materialelor de exploatare, termenul de exploatare a anvelopelor și bateriilor de acumulare • să descrie variația consumului în funcție de condițiile de exploatare • să enumere verificările aflate în sarcina conducătorului auto • să descrie ordinea de admitere în circulație a ansamblurilor de vehicule • să enumere normele de securitate a muncii la încărcarea, descărcarea, transportarea încărcăturilor, schimbarea roților • să enumere norme privind timpul de conducere și perioadele de odihnă stabilite de actele normative • să enumere factorii de siguranță la încărcarea vehiculului: controlul încărcăturii (stivuirea, amplasarea și fixarea) • să descrie ordinea de utilizare a tahografului • să descrie cauzele și consecințele otrăvirii cu gaze de eșapament, • să descrie normele de securitate contra incendiilor, regulile de stingere a incendiilor ansamblurilor de vehicule • să descrie modalitățile de reducere a toxicității gazelor de eșapament și a cantității de fum a motoarelor cu ardere internă

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs *Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule*, urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ urmează a fi bazată pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursant să se bazeze pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care prevede ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințe și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ prevede ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie dispuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultate scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategiile didactice de predare - învățare menționate, dar și altele.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, cursanții studiază individual:

- literatura de specialitate;

- prevederi ale actelor normative ce reglementează admiterea ansamblurilor de vehicule în trafic;
- diferite sarcini aferente temelor pentru acasă;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competente, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accentul pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul următor:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea corectă a cunoștințelor construcției pentru exploatare, întreținere și diagnosticare a ansamblurilor de vehicule - Respectarea cerințelor tehnice pentru admiterea în circulație a ansamblurilor de vehicule 		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Bobescu Gh., ș.a. Motoare pentru automobile și tractoare. Economie și ecologie. Surse energetice alternative. Volumul III Chișinău: Editura "Tehnica-Info", 2000.
- ✓ Ene V., ș. a. Tehnologii avansate la alimentarea motoarelor auto. Instalații, combustibili, toxicitate. Chișinău, 2003.
- ✓ Frățilă Gh. ș.a. Automobile: cunoaștere, întreținere și reparare. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2001.
- ✓ Gaicinschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnică, 2002.
- ✓ Goian V., Ene V., Pădure O. Diagnosticarea tehnică a automobilelor. Curs universitar. Chișinău: UTM, 2010.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. I. Iași: Editura Junimea, 2003.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. II. Iași: Editura Junimea, 2007.

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a conduce în siguranță a ansamblu de vehicule.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică în scopul autodezvoltării și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Instruirea în conducerea ansamblurilor de vehicule* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de ansamblu de vehicule (categoria CE, inclusiv subcategoria C1E), după cum urmează:

CP1. Conducerea ansamblului de vehicule în mod regulamentar și în siguranță;

CP2. Identificarea defectelor în construcția vehiculelor care interzic exploatarea lor;

CP3. Exercițarea procesului de transportare a încărcăturilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de ansambluri de vehicule (categoria CE, inclusiv subcategoria C1E).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	14	Probă practică

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențe care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de ansambluri de vehicule în urma predării unității de curs *Instruirea în conducerea ansamblurilor de vehicule* a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/seminare
1	Controlul și pregătirea ansamblului de vehicule pentru cursă/deplasare	1	1	-	-	1
2	Instruirea inițială. Parcarea la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară	5	5	-	-	5
3	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitatea de circulație redusă	4	4	-	-	4

4	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitatea de circulație sporită	2	2	-	-	2
5	Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	2	2	-	-	2
Total ore:		14	14	-	-	14

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Controlul și pregătirea ansamblului de vehicule pentru cursă/deplasare	<p>1.Controlul și pregătirea ansamblului de vehicule înainte de cursă</p> <p>2.Mecanisme de comandă și semnalizare ale ansamblului de vehicule</p> <p>3.Pornirea și oprirea motorului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să pregătească ansamblul de vehicule înainte de cursă • să verifice sistemul de frânare asistată și direcție asistată • să verifice starea roților, a piulițelor de la roți, a aparatului de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătorului, a fluidelor luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră • să demonstreze utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare • să verifice presiunea aerului în rezervoarele de aer și a suspensiilor • să demonstreze cunoștințe și deprinderi ale controlului stării tehnice a dispozitivului de cuplare și tracțiune a remorcii sau semiremorcii • să demonstreze modalitatea de așezare la volan și pregătirea locului pentru deplasare, ajustarea banchetei pentru a obține poziția șezând corectă, reglarea retrovizoarelor, a centurilor de siguranță • să demonstreze ordinea de lucru cu dispozitivele de comandă și semnalizare a vehiculului, aparatelor de măsură și control • să demonstreze modalitatea de schimbare a treptelor de viteze cu motorul oprit • să demonstreze pornirea motorului și aprecierea funcționării lui după aparatele de măsură și control
Instruirea inițială Parcarea la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară	<p>1.Tehnica și metodele de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze</p> <p>2.Începutul deplasării, deplasarea rectilinie, deplasarea pe itinerarul de centură, oprirea vehiculului</p> <p>3.Demararea, accelerarea, frânarea și oprirea</p> <p>4.Deplasarea cu schimbarea treptelor de viteză</p> <p>5.Acționarea volanului în viraje</p> <p>6.Deplasarea cu spatele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să asimileze tehnici de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze • să execute pornirea autovehiculului în funcție de rezistența la demarare • să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii • să demonstreze accelerări, frânări, opriri auto în diferite condiții • să acționeze corect cu volanul în viraje • să demonstreze intrării în box cu fața și spatele • să execute parcarea auto paralel cu marginea carosabilului și în mod oblic • să demonstreze porniri și opriri în pantă/rampă cu utilizarea frânei de parcare

	7.Parcarea în siguranță pentru încărcare/ descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze schimbarea direcției de mers și treptelor de viteze în timpul deplasării • să demonstreze deprinderi corecte, consecutive, complexe de parcare în siguranță pentru încărcare/ descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară de conducere în spațiul limitat
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație redusă	1.Conducerea ansamblului de vehicule pe drumuri cu intensitate de circulație redusă 2.Manevrări pe diferite tipuri de drumuri și intersecții	<ul style="list-style-type: none"> • să poziționeze auto pe banda de circulație în mod regulamentar și după necesitate • să execute manevrări la intersecții, ocoliri și preselecția benzilor în mod regulamentar și sigur • să respecte în trafic distanța și intervalul de siguranță • să aprecieze adecvat distanța, viteza și timpul în trafic
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație sporită	1.Conducerea ansamblului de vehicule pe drumuri cu intensitate de circulație sporită 2.Modalități de conducere în diverse situații rutiere tipice	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze porniri, accelerări, frânări, opriri în diverse situații • să selecteze și să semnalizeze manevrări, opriri în diverse situații • să respecte distanța și intervalul în diverse situații rutiere • să aprecieze regimul de viteză pentru diverse situații și condiții rutiere • să demonstreze conducerea auto sigură în condiții de vizibilitate redusă • să demonstreze conducerea sigură a vehiculului în diverse situații rutiere tipice
Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	1.Conducerea ansamblului de vehicule pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă 2.Conducerea ansamblului de vehicule în condiții când câmpul vizual este limitat de parametrii geometrici ai drumului: construcții ingineresti, plantații verzi adiacente sau alte vehicule	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie particularitățile de conducere în condiții de vizibilitate redusă • să manifeste însușiri psihofiziologice în vederea formării acțiunilor adecvate la factorii iritanți ai mediului în timpul conducerii pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Realizarea conținuturilor unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului” prevede aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate în activități practice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cursant prin proiectarea unor activități de învățare variate în funcție de capacitățile individuale ale fiecărui cursant. Acestea vizează aplicarea metodelor centrate pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale cursanților, pe exersarea potențialului psihic-fizic al acestora, pe încadrarea cursantului în procesul de instruire și educație.

Este important ca instructorul în conducere auto și profesorul să sincronizeze conținutul teoretic și practic al formării competențelor. Conținuturile separate nu sunt o valoare în sine. Acestea dobândesc rolul de mesaj educațional, doar dacă printr-o abordare integratoare, constituie suportul informațional al formării competenței.

În acest context, strategia didactică se axează pe tehnologii participative, care plasează cursantul în proces de învățare bazat pe acțiune și implicare responsabilă. Eficiența procesului de instruire poate fi asigurată de selectarea reușită a strategiilor și metodelor didactice.

Pentru realizarea cu succes a procesului de instruire, se recomandă aplicarea atât a strategiilor didactice deductive (de la teorie spre practică), cât și strategiilor inductive (de la practică spre teorie). Metodele cele mai recomandate pentru realizarea instruirii în conducerea autovehiculului, care presupun îmbinarea cunoștințelor teoretice și abilităților practice sunt: demonstrația; algoritimizarea; exercițiile; lucrarea practică; problematizarea; studiul de caz.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului”, cursanții studiază individuale:

- literatură de specialitate;
- memorizează și fixează modalități de executare/ modele a diferitor manevre;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Proba practică la conducerea autovehiculului se va organiza în două etape: pe terenul de instruire (I) și în condiții reale de trafic (II) cu scopul de a determina nivelul de instruire a cursantului (aplicarea corectă a regulilor de circulație), de a aprecia aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă în conducerea autovehiculului, care asigură securitatea rutieră.

Etapa I

1. Verificarea sistemelor de frânare asistată și direcție asistată; verificarea stării roților, a piulițelor de la roți, a apărătoarelor de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătoarelor, a fluidelor (de exemplu, uleiul de motor, lichidul de răcire, fluidul de spălare).

2. Verificarea și utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare, în conformitate cu Regulamentul (CEE) nr. 3821/85.

3. Verificarea mecanismului de cuplare a conexiunilor sistemului de frânare și ale circuitelor electrice.

4. Reglarea scaunului pentru a obține poziția șezând corectă.

5. Reglarea oglinzilor retrovizoare, a centurilor de siguranță și a tetierelor în cazul în care acestea există.

6. Verificarea închiderii ușilor.

7. Verificarea presiunii aerului, a rezervoarelor de aer și a suspensiilor.

8. Mersul înapoi de-a lungul unei curbe.

9. Verificarea elementelor de siguranță ce țin de încărcarea vehiculului: caroseria, învelișul, ușile pentru marfă, mecanismul de încărcare (în cazul în care este disponibil), încuierea cabinei, modul de încărcare, fixarea încărcăturii.

10. Parcarea în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară.

Etapa II

1. Părăsirea zonei de staționare: după parcare, după o oprire în trafic, ieșirea de pe un teritoriu adiacent drumului.

2. Conducerea pe un drum în aliniament (drum drept), cu succesiune de curbe în planul drumului; trecerea în sensuri opuse cu alte vehicule, inclusiv în spații restrânse.

3. Conducerea prin intersecții, apropierea de intersecții și noduri rutiere și traversarea acestora.

4. Schimbarea direcției: viraje la stânga și la dreapta, schimbarea benzilor.

5. Intrarea/ieșirea pe/de pe drumurile pentru automobile sau drumuri similare acestora (după caz); trecerea de pe banda de accelerare; părăsirea benzii de decelerare.

6. Depășirea/preselectarea benzii: depășirea altor vehicule (în cazul în care este posibil); circulația de-a lungul obstacolelor, de exemplu, vehiculelor parcate; comportarea în cazul în care vehiculul este depășit de alte vehicule.

7. Deplasarea prin intersecțiile cu sens giratoriu; peste trecerile la nivel cu calea ferată; pe lângă stațiile vehiculelor de rută; trecerile de pietoni; urcarea în rampă/coborârea pantelor lungi.

8. Luarea măsurilor de precauție necesare la coborârea din vehicul.

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

Categoria/subcategoria D/D1

Curricula este un document aferent programului de formare, se elaborează pentru toate unitățile de curs/modulele incluse în Planul de învățământ și se aprobă în cadrul unității de formare.

Personalul didactic poate interveni cu precizări, completări, modificări, actualizări în curricula unităților de curs, dar fără a modifica numărul total de ore alocate în Planul de învățământ.

Curricula pentru implementarea Programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor auto (categoria/subcategoria D/D1), poate fi corelată cu următorul model.

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce autovehiculul cu nivel ridicat de siguranță, în conformitate cu cerințele legislației circulației rutiere, într-un mod econom și sigur.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Organizarea și siguranța circulației rutiere* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorului/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1), identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în mod regulamentar și în siguranță;

CP3. Exercițierea procesului de transportare pasagerilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT1. Respectarea modalității de viață sănătoasă și acordarea primului ajutor;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională continuă *Conducători/conducătoare de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1)*.

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	76	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs *Organizarea și siguranța circulației rutiere*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	8	4	4	2	2
2	Organizarea și dirijarea circulației rutiere	12	6	6	4	2
3	Reguli privind circulația vehiculelor	8	4	4	2	2
4	Obligații pentru proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor,	4	2	2	1	1

	de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere					
5	Contravenții și infracțiuni la legea circulației	8	4	4	2	2
6	Sistemul CADM. Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	4	2	2	1	1
7	Dinamica și stabilitatea autovehiculului	4	2	2	1	1
8	Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului	4	2	2	1	1
9	Modalități de manevrare	4	2	2	1	1
10	Conducerea preventivă în diferite situații tipice rutiere	8	4	4	2	2
11	Conducerea preventivă în diferite condiții rutiere	8	4	4	2	2
12	Conducerea ecoomă și ecologică	4	2	2	1	1
Total ore:		76	38	38	20	18

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	1.Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării 2.Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții organelor de stat 3.Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic 4.Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un accident de circulație 5.Restrictii privind conducătorii de vehicule	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze drepturile, obligațiunile și restricțiile pentru conducătorii de vehicule • să enumere situațiile și condițiile rutiere în care șoferul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită • să descrie acțiunile șoferului implicat într-un accident rutier
Organizarea și dirijarea circulației rutiere	1.Mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere Clasamentul acestora 2.Semnalele agentului de circulație 3.Semnalele luminoase 4.Marcajele rutiere 5.Indicatoarele rutiere 6.Mijloacele de identificare a unor vehicul. Semnele distinctiv. 7.Semnalizarea lucrărilor de drum 8.Semnalele conducătorilor de vehicule și utilizarea dispozitivelor de iluminare	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie structura și principiile de funcționare a sistemului de organizare a circulației rutiere • să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora • să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora • să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație • să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase • să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare a vehiculelor rutiere • să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum • să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule
Reguli privind circulația vehiculelor	1.Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers 2.Poziția vehiculelor pe carosabil	<ul style="list-style-type: none"> • să explice regulile de circulație specifice începutului deplasării vehiculului și schimbării direcției de mers a lui

	<p>3.Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule</p> <p>4.Depășirea și trecerea în sensuri opuse</p> <p>5.Circulația în intersecții</p> <p>Traversarea căilor ferate</p> <p>6.Oprirea, staționarea, parcare vehiculelor</p> <p>7.Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor</p> <p>8.Transportul de persoane</p> <p>9.Transportarea încărcăturilor</p> <p>10.Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale</p> <p>Circulația pe autostrăzi</p> <p>11.Circulația autovehiculelor în traficul internațional. Instruirea în conducerea autovehiculelor</p> <p>12.Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule</p> <p>13.Circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale</p> <p>Circulația pietonilor și a coloanelor</p> <p>14.Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să identifice tipul drumului public și să respecte regulile de amplasare, circulație pe carosabil • să conducă autovehiculul în conformitate cu limita regulamentară de viteză • să determine valorile de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului dintre vehicule în funcție de condițiile și situațiile rutiere • să descrie modalitatea și regulile de depășire, de trecere în sensuri opuse • să identifice tipul intersecției • să explice regulile de traversare a intersecțiilor • să rezolve exerciții cu determinarea ordinii de traversare a intersecției de diferit tip • să descrie regulile de traversare a căilor ferate • să descrie și să respecte regulile de oprire, staționare și parcare a vehiculelor pe drumuri • să descrie modalitățile regulamentare și fiabile de remorcare a autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor • să descrie regulile privind transportul rutier de persoane, obligațiunile conducătorilor auto și ale pasagerilor • să descrie regulile de transportare a încărcăturilor • să argumenteze regulile de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale • să enumere regulile de circulație pe autostrăzi • să descrie regulile de circulație ale autovehiculelor în traficul internațional • să explice regulile privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule • să descrie modalitățile regulamentare de instruire în conducerea autovehiculelor • să descrie regulile de circulație ale bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și a pietonilor cu cărucioare manuale • să explice regulile de circulație a pietonilor și a coloanelor
<p>Obligații privind proprietarii și responsabili de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere</p>	<p>1.Obligațiunile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor</p> <p>2.Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructură rutieră</p> <p>3.Responsabilitățile persoanelor de executarea lucrărilor de drum</p> <p>4.Coordonarea anumitor activități cu poliția</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele, din punct de vedere al siguranței, condiții tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor • să descrie obligațiile proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere • să descrie procedura de înmatriculare, înregistrare și radiere din evidența mijloacelor de transport

Contravenții și infracțiuni la legea circulației	1.Contravenții în domeniul circulației rutiere 2.Prevederile Codului civil în domeniul circulației rutiere 3.Prevederile Codului penal în domeniul legislației rutiere 4.Contravenții ce atentează la regimul din transporturi 5.Contravenții în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele sancțiuni pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova
Sistemul CADM Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	1.Siguranța traficului rutier ca problemă complexă a sistemului conducător-autovehicul-drum-meniu 2.Factor uman: psihofiziologia muncii, competența profesională, fiabilitatea conducătorului auto 3.Factorul de drum 4.Factorul de mediu ambiant	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie interacțiunea factorilor sistemului CADM • să evalueze semnificația conducătorului în cadrul sistemului CADM • să enumere capacitățile psihofiziologice actuale pentru activitatea profesională a conducătorului auto • să descrie particularitățile activității profesionale a conducătorului auto • să enumere factorii care caracterizează fiabilitatea conducătorului • să enumere factorii ce influențează fiabilitatea conducătorului • să descrie influența condițiilor de muncă asupra fiabilității conducătorului auto • să descrie semnificația drumului pentru siguranța traficului rutier • să enumere părțile componente ale drumului care se consideră ca elemente de siguranță <ul style="list-style-type: none"> • să descrie influența condițiilor rutiere asupra siguranței traficului • să descrie influența condițiilor climaterice asupra drumului și autovehiculului • să descrie influența mediului asupra caracterului de producere a accidentelor în traficul rutier • să descrie influența mediului interior la fiabilitatea conducătorului auto
Dinamica și stabilitatea autovehiculului	1.Bilanțul de tracțiune și de putere a automobilului 2.Forțe ce acționează asupra unui vehicul în mișcare la diferite tronsoane de drum 3.Procesul de demarare și de decelerare a autovehiculului 4.Modalități de frânare și de oprire al autovehiculului 5.Maniabilitatea vehiculelor 6.Stabilitatea vehiculelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie esența fizică a bilanțului de tracțiune și de putere a automobilului • să enumere forțele ce acționează asupra unui vehicul • să descrie procesul de demarare al autovehiculului • să descrie procesul de decelerare al autovehiculului • să descrie noțiunile: spațiu de oprire urgentă, spațiu de frânare • să descrie semnificația: frânei de serviciu, frânei auxiliare, frânei de rezervă, frânei de staționare • să enumere modalitățile de frânare • să descrie modalitățile de oprire a autovehiculului

		<ul style="list-style-type: none"> • să enumere factorii ce influențează devierea vehiculului de la traiectoria de deplasare • să descrie cauzele ce provoacă virarea în exces și pericolul ei • să caracterizeze stabilitatea longitudinală și transversală a autovehiculului • să descrie modalitățile de menținere a stabilității roților contra derapajului • să descrie cauzele ce provoacă derapajul roților din spate sau din față • să descrie acțiunile conducătorului pentru a opri derapajul în cazul autovehiculului la care tracțiunea este pe puntea din spate • să enumere parametrii constructivi care influențează asupra capacității vehiculului de a se opune derapării și patinării • să enumere parametrii constructivi care influențează proprietățile de stabilitate ale vehiculului contra răsturnării transversale • să descrie factorii ce influențează valoarea vitezei critice la deplasarea în curbă • să descrie influența încărcăturii asupra stabilității transversale a vehiculului
Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului	<p>1. Autovehiculul și siguranța traficului rutier</p> <p>2. Siguranța activă, pasivă, post-craș și ecologică a vehiculului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principalii parametri constructivi ce caracterizează maniabilitatea și capacitatea de trecere a unui vehicul • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța activă a vehiculului. • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța pasivă interioară și exterioară a vehiculului • să descrie semnificația elementelor de protecție interioară • să descrie semnificația elementelor de protecție exterioară • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța post-craș a vehiculului • să descrie proprietățile constructive ce constituie siguranța ecologică a vehiculului • să descrie influența produșilor poluanți asupra mediului
Modalități de manevrare	<p>1. Modalități de circulație în intersecții</p> <p>2. Modalități de preselecție a benzii</p> <p>3. Modalități de depășire și trecerea în sensuri opuse</p> <p>4. Ordinea de trecerea în sensuri opuse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile și procedeele de orientare înainte de intrarea în intersecție • să descrie modalitățile de manevrare la dreapta, stânga sau întoarcerii în intersecție • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul înainte de efectuarea manevrei de depășire • să descrie modalitatea de depășire • să descrie modalitatea de preselecție a benzii • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul în cazul trecerii în sensuri opuse, inclusiv pe timp de noapte
Conducerea preventivă în	1. Conducerea autovehiculului în spațiu limitat	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile de efectuare a manevrărilor în spațiu limitat

<p>diverse situații tipice rutiere</p>	<p>2. Conducerea vehiculului în fluxul dens de transport. 3. Conducerea vehiculului pe trecerile pentru pietoni 4. Conducerea vehiculului pe lângă stațiile vehiculelor de rută 5. Conducerea autovehiculului la trecerile la nivel cu calea ferată 6. Conducerea autovehiculului în timpul remorcării și deplasării în coloană 7. Conducerea autovehiculului în limita curbelor periculoase, rampă și pantă 8. Conducerea autovehiculului pe poduri și în tuneluri 9. Conducerea autovehiculului în mediul rural</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie tehnica conducerii în rampă/pantă în funcție de categoria autovehiculului, gradul de înclinare și starea drumului • să descrie noțiunile de gabarit static și dinamic lateral în funcție de viteza de deplasare • să descrie modalitățile de selectare a spațiului de siguranță în cazul deplasării în fluxul dens de transport • să descrie indicii prin care pot fi determinate intențiile de manevrare ale conducătorului vehiculului • să descrie viteza admisibilă și treapta cutiei de viteze recomandată în funcție de raza curbei, starea drumului și rezistența la rostogolire • să descrie modalitatea de trecere a curbelor periculoase • să descrie modalitățile de circulație la treceri pentru pietoni și cauzele ce provoacă situațiile de conflict între conducătorii de vehicule și pietoni • să descrie ordinea de circulație pe lângă stațiile vehiculelor de rută • să descrie particularitățile existente în cazul deplasării prin trecerile la nivel cu căile ferate • să enumere regulile de siguranță ce trebuie respectate la deplasarea prin trecerile la nivel cu căile ferate • să descrie modalitățile de efectuare a remorcării în siguranță • să descrie cerințele față de conducător în timpul deplasării în coloană • să enumere factorii de risc în cazul circulației în limita curbelor periculoase • să descrie procesul de trecere prin curbi periculoase • să descrie particularitățile și modalitățile de circulație în rampă/pantă • să descrie modalitățile de circulație pe poduri și în tuneluri • să enumere factorii de risc în cazul circulației în mediul rural
<p>Conducerea preventivă în diverse condiții rutiere</p>	<p>1. Conducerea preventivă noaptea 2. Conducerea preventivă pe timp de ceață 3. Conducerea preventivă pe timp de ploaie 4. Conducerea preventivă în condiții de câmp vizual limitat 5. Conducerea preventivă pe timp de iarnă 6. Conducerea preventivă pe timp de primăvară și toamnă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de noapte • să descrie actualitatea de respectare a regimului de muncă • să enumere indicii de oboseală și riscuri de conducere pe timp de noapte • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de ceață • să descrie modalitățile de selectare a vitezei de deplasare și spațiului de siguranță în condiții de vizibilitate redusă

	7. Conducerea preventivă pe timp de vară	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere acțiunile recomandate conducătorului în caz de ceață densă și precipitații abundente • să descrie modalități de conducere pe timp de ploaie • să descrie fenomenul și indicii de acvaplanare • să descrie particularitățile de conducere în condiții de câmp vizual limitat • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de iarnă • să descrie modalitatea de determinare și respectare a regimului de viteză pe carosabilul umed, alunecos • să enumere condițiile de producere a derapajului • să descrie particularitățile de conducere pe timp de primăvară și toamnă • să descrie particularitățile de conducere pe timp de vară
Conducerea economă și ecologică	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnici de conducere economă 2. Emisiile poluante 3. Cerințele ecologice de admitere în circulație a vehiculelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere factorii ce influențează consumul de combustibil • să descrie tehnicile de conducere rațională a vehiculului • să descrie influența demarărilor și frânărilor intensive asupra consumului de combustibil • să descrie semnificația menținerii vitezei constante de deplasare asupra consumului de combustibil • să enumere modalitățile de diminuare a emisiilor poluante • să enumere cerințele ecologice de admitere în circulație a vehiculelor

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursanții să se bazeze pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care cere ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințele și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ care ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie expuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor care ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate, încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultatele scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategii didactice de predare – învățare menționate, dar și altele.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere”, cursanții studiază individual:

- literatură de specialitate;
- prevederi ale actelor normative care reglementează circulația rutieră;
- realizează diverse sarcini aferente temelor de acasă;
- etc.

7. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, a deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expus în tabelul următor:

Tipul de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și aplicarea regulilor de organizare a circulației rutiere - Respectarea legislației rutiere în trafic - Cunoașterea și aplicarea principiilor de conducere preventivă - Respectarea modalităților de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom 		

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.

- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

Curriculum la unitatea de curs **Construcția și exploatarea autobuzelor**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul mentenanței automobilului și diagnosticării preventive a defecțiunilor periculoase, care pot provoca accidente rutiere.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Construcția și exploatarea autobuzelor* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), după cum urmează:

CP2. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ componentă a programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	64	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1) în urma predării unității de curs *Construcția și exploatarea autobuzelor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unitățile de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Generalizări	4	2	2	2	-
2	Construcția autobuzelor	40	20	20	10	10

3	Întreținerea tehnică și exploatarea autobuzelor	20	10	10	4	6
Total ore:		64	32	32	16	16

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Generalizări	1. Clasificarea autobuzelor 2. Scheme de compunere 3. Asamblarea și interacțiunea agregatelor principale ale mecanismelor și sistemelor 4. Caracteristicile tehnice ale autobuzelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie avantajele și dezavantajele autobuzelor de diferite clase • să enumere principalele caracteristici tehnice și exploatare ale autobuzelor • să descrie combinarea și interacțiunea agregatelor și mecanismelor autobuzului
Construcția autobuzelor	1. Caracteristica motoarelor MAC 2. Mecanismul bielă-manivelă 3. Mecanismul de distribuție a gazelor 4. Sistemul de răcire 5. Preîncălzitorul de pornire 6. Sistemul de alimentare MAC 7. Defectele mecanismelor și sistemelor motorului 8. Surse și consumatori de energie electrică 9. Transmisia 10. Partea rulantă și mecanismele de comandă 11. Sistemele de siguranță activă și pasivă	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiul de funcționare, avantajele și dezavantajele motoarelor MAC • să explice legătura dintre regimul de exploatare a autovehiculului și consumul motorului, poluarea aerului • să descrie destinația și principiul de funcționare a mecanismelor și sistemelor motorului • să identifice principalele defecțiuni ale motorului • să descrie destinația și principiul de funcționare: a instalației de aprindere; demarorul; aparatelor de măsură și control; echipamentului electric auxiliar; instalației de iluminare, de semnalizare luminoasă și sonoră • să descrie destinația și principiul de funcționare: a sistemului portant; suspensiei • să descrie destinația și principiul de funcționare a sistemului de direcție • să descrie destinația și principiul de funcționare a sistemului de frânare • să descrie destinația și principiul de funcționare a caroseriei și echipamentului auxiliar • să descrie principiul de funcționare a instalațiilor sistemului de siguranță activă și pasivă
Întreținerea tehnică și exploatarea autobuzelor	1. Organizarea exploatării și întreținerii tehnice 2. Întreținerea tehnică zilnică și sezonieră 3. Normarea activității conducătorului, norme și indici de exploatare a autovehiculului 4. Aparatajul de măsurare și înregistrare a indicilor de exploatare (tahograful) 5. Tehnica securității	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie conceptul, volumul și periodicitatea lucrărilor de deservire tehnică • să enumere cauzele care provoacă uzura prematură a anvelopelor, bateriilor de acumulare și supraconsumul materialelor de exploatare; termenul de exploatare a anvelopelor și bateriilor de acumulare • să descrie variația consumului în funcție de condițiile de exploatare • să enumere verificările aflate în sarcina conducătorului auto

	6. Protecția mediului ambiant	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie ordinea de admitere în circulație a autovehiculelor • să enumere normele de securitate a muncii la încărcarea, descărcarea, transportarea încărcăturilor, schimbarea roților • să enumere regulile de securitate contra incendiară, regulile de stingere a autovehiculului incendiat • să enumere normele privind timpul de conducere și perioadele de odihnă stabilite de actele normative • să descrie ordinea de utilizare a tahografului • să descrie cauzele și consecințele otrăvirii cu gaze de eșapament • să descrie normele de securitate contra incendiilor, regulile de stingere a incendiilor autocamionului • să descrie modalitățile de reducere a toxicității gazelor de eșapament și a cantității de fum a motoarelor cu ardere internă
--	-------------------------------	--

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs *Construcția și exploatarea autobuzelor* urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ urmează a fi bazată pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către cursant să fie bazată pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât cursanții să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care prevede ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințe și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;

- principiul sistematizării și continuității în învățământ prevede ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie dispuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;

- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultate scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a cursantului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;

- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategiile didactice de predare și învățare de mai sus, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, cursanții studiază individual:

- literatura de specialitate;
- prevederi a legislației și a actelor normative în vigoare;
- realizează diverse sarcini aferente temelor pentru acasă;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competente, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică, aprobată pe parcursul anilor, a instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul următor:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare,	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%

	corectitudine în elaborarea răspunsurilor)		
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea corectă a cunoștințelor construcției pentru exploatare, întreținere și diagnosticare a autobuzelor - Respectarea cerințelor tehnice pentru admiterea în circulație a autobuzelor 		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Bobescu Gh., ș.a. Motoare pentru automobile și tractoare. Economie și ecologie. Surse energetice alternative. Volumul III Chișinău: Editura "Tehnica-Info", 2000.
- ✓ Ene V., ș. a. Tehnologii avansate la alimentarea motoarelor auto. Instalații, combustibili, toxicitate. Chișinău, 2003.
- ✓ Frățilă Gh. ș.a. Automobile: cunoaștere, întreținere și reparare. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2001.
- ✓ Gaicinschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnică, 2002.
- ✓ Goian V., Ene V., Pădure O. Diagnosticarea tehnică a automobilelor. Curs universitar. Chișinău: UTM, 2010.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. I. Iași: Editura Junimea, 2003.
- ✓ Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. II. Iași: Editura Junimea, 2007.

Curriculum la unitatea de curs **Educația antidrog și acordarea primului ajutor**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a preveni riscurile legate de consumul alcoolului, drogurilor și a acorda asistență de urgență victimelor accidentului rutier.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de autobuz/autocar (categoria D, subcategoria D1), după cum urmează:

CP3. Exercițierea procesului de transportare pasagerilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT1. Respectarea modalității de viață sănătoasă și acordarea primului ajutor.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	16	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de autobuza/autocare (categoria D, subcategoria D1) în urma predării unității de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	2	1	1	1	-
2	Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	2	1	1	1	-
3	Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	2	1	1	1	-
4	Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman. Sisteme de organe	4	2	2	1	1
5	Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	6	3	3	-	3
Total ore:		16	8	8	4	4

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	1. Legislația în vigoare privind combaterea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope 2. Consecințele conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere semnele persoanei în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau a altor substanțe psihotrope • să descrie aspectele juridice, etiologice, psihologice și fiziologice ale consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope
Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	1. Tabloul clinic al stării de ebrietate 2. Expertiza medicală necrologică pentru stabilirea stării de ebrietate 3. Legea lui Henry	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie tabloul clinic al stării de ebrietate de diferită etiologie • să enumere factorii care influențează concentrația alcoolului în sânge • să descrie influența alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță
Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării	1. Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale necrologice	<ul style="list-style-type: none"> • să explice concentrația maxim admisibilă de alcool pentru conducătorii auto • să descrie acțiunile persoanei supuse testării alcooloscopice

medicale neurologice		<ul style="list-style-type: none"> • să prevină riscurile fizice și mentale legate de consumul alcoolului, drogurilor și altor substanțe care pot afecta comportamentul
Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman Sisteme de organe	1.Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman 2.Sisteme de organe	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze cerințele medicale ale corpului conducătorului auto • să descrie deprinderile corecte de acordare a asistenței de urgență în baza cunoștințelor privind anatomia și fiziologia corpului uman
Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	1.Principii de acordare a asistenței de urgență 2.Evacuarea primară a victimei 3.Mijloacele de protecție 4.Resuscitarea în urgență cardiacă și respiratorie 5.Hemoragiile 6.Plăgile. Amputațiile 7.Pansamentele 8.Fracturile 9.Șocul termic. Arsurile 10.Incendiile 11.Electrocutarea 12.Degerăturile 13.Intoxicațiile 14.Înecul 15.Alergiile 16.Evacuarea și transportarea victimelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiile de acordare a asistenței de urgență victimelor cu hemoragii, plăgi, fracturi, arsuri, degerături, intoxicații, alergii • să descrie tehnicile de acordare a primului ajutor în urma accidentelor rutiere • să întreprindă măsuri posibile de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate în urma accidentului de circulație • să respecte cerințele de transportare a victimelor

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor* urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile cursanților legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate trebuie să derive din specificul componentelor competenței – cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;
- metodele de predare-învățare să fie utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;
- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele cursanților, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic;
- strategiile didactice vor fi centrate pe modelul comunicativ al predării, adaptat la specificul unității de curs.

Metode didactice utilizate:

- expunerea ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (povestirea, descrierea, explicația);
- conversația ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor

- asaltul de idei (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor noi;
- problematizarea ca modalitate de a genera la cursanți stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- lectura ca exercițiu de citire, analiză, interpretare, identificare și documentare din surse cu conținut tehnic și juridic;
- argumentarea ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei, însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- cooperarea ca modalitate de a studia eficient în echipă o temă complexă, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- jocul pe roluri ca metodă de exersare a unor comportamente în situații create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor”, cursanții studiază individual:

- literatura pe domeniu de interes;
- metodele de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului rutier;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Realizarea eficientă a unității de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor* necesită respectarea principiilor învățării centrate pe cursant, aplicarea unui ansamblu de tehnologii educaționale care să includă, preponderent, metode interactive, participativ-active, acestea fiind cele mai eficiente în vederea dezvoltării în mod integrat a cunoștințelor, deprinderilor, atitudinilor și valorilor.

Unitatea de curs are caracter accentuat explorator și practic-aplicativ, ceea ce presupune implicarea activă și directă a cursanților. Experiențele de învățare vor fi relevante când cursanții vor aplica competențele de explorare, de exersare în diferite contexte de învățare.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare prezentată în tabelul următor:

Tip activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea bazelor anatomiei și fiziologiei corpului uman, influenței alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță. Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier.		

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Norme privind examinarea medicală a conducătorilor de vehicule și a candidaților pentru obținerea permisului de conducere, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.12/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.

Curriculum la unitatea de curs **Instruirea în conducerea autobuzului**

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a conduce în siguranță a vehiculul.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică în scopul autodezvoltării și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Instruirea în conducerea autobuzului* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în mod regulamentar și în siguranță;

CP2. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CP3. Exercițierea procesului de transportare a pasagerilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	24	Probă practică

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențe care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de autobuze/autocare în urma predării unității de curs *Instruirea în conducerea autobuzelor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Controlul și pregătirea autovehiculului pentru cursă/deplasare	2	2	-	-	2
2	Instruirea inițială în pornirea, conducerea și oprirea vehiculului	2	2	-	-	2
3	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație redusă	10	10	-	-	10
4	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație sporită	4	4	-	-	4
5	Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	2	2	-	-	2
Total ore:		24	24	-	-	24

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Controlul și pregătirea autovehiculului pentru cursă/deplasare	1. Controlul și pregătirea autovehiculului înainte de cursă 2. Așezarea la volan, pregătirea pentru deplasare 3. Mecanismele de comandă și semnalizare ale autovehiculului 4. Pornirea și oprirea motorului	<ul style="list-style-type: none"> • să pregătească autovehiculul înainte de cursă • să execute lucrări de pregătire a locului de muncă • să verifice sistemul de frânare asistată și direcție asistată • să verifice starea roților, a piulițelor de la roți, a aparatului de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătorului, a fluidelor luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră • să demonstreze utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare • să verifice presiunea aerului în rezervoarele de aer și a suspensiilor • să demonstreze cunoștințe și deprinderi ale controlului stării tehnice • să demonstreze modalitatea de așezare la volan și pregătirea locului pentru deplasare, ajustarea banchetei pentru a obține poziția șezând corectă, reglarea retrovizoarelor, a centurilor de siguranță • să demonstreze ordinea de lucru cu dispozitivele de comandă și semnalizare a vehiculului, aparatelor de măsură și control • să verifice închiderea ușilor • să demonstreze modalitatea de schimbare a treptelor de viteze cu motorul oprit • să demonstreze pornirea motorului și aprecierea funcționării lui după aparatele de măsură și control
Instruirea inițială în pornirea, conducerea și oprirea vehiculului	1. Tehnica și metodele de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze	<ul style="list-style-type: none"> • să asimileze tehnici de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze

	<p>2.Începutul deplasării, deplasarea rectilinie, deplasarea pe itinerarul de centură, oprirea vehiculului</p> <p>3.Demararea, accelerarea, frânarea și oprirea</p> <p>4.Deplasarea cu schimbarea treptelor de viteză</p> <p>5.Acționarea volanului în viraje</p> <p>6.Deplasarea cu spatele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să execute începerea deplasării autovehiculului în funcție de rezistența la demarare • să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii • să demonstreze accelerări, frânări, opriri auto în diferite condiții • să acționeze corect cu volanul în viraje • să demonstreze intrării în box cu fața și spatele • să execute parcare auto paralel cu marginea carosabilului și în mod oblic • să demonstreze porniri și opriri în pantă/rampă cu utilizarea frânei de parcare • să demonstreze schimbarea direcției de mers și treptelor de viteze în timpul deplasării
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație redusă	<p>1.Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație redusă</p> <p>2.Manevrări pe diferite tipuri de drumuri și intersecții</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să poziționeze auto pe banda de circulație în mod regulamentar și după necesitate • să execute manevrări la intersecții, ocoliri și preselecția benzilor în mod regulamentar și sigur • să respecte în trafic distanța și intervalul de siguranță • să aprecieze adecvat distanța, viteza și timpul în trafic
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație sporită	<p>1.Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită</p> <p>2.Modalități de conducere în diverse situații rutiere tipice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze porniri, accelerări, frânări, opriri în diverse situații • să selecteze și să semnalizeze manevrări, opriri în diverse situații • să respecte distanța și intervalul în diverse situații rutiere • să aprecieze regimul de viteză în diverse situații și condiții rutiere • să demonstreze conducerea sigură a vehiculului în diverse situații rutiere tipice
Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	<p>1.Conducerea autovehiculului pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă</p> <p>2.Conducerea vehiculului în condiții când câmpul vizual este limitat de parametrii geometrici ai drumului: construcții ingineresti, plantații verzi adiacente sau alte vehicule</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie particularitățile de conducere în condiții de vizibilitate redusă • să demonstreze conducerea auto sigură în condiții de vizibilitate redusă • să manifeste însușiri psihofiziologice în vederea formării acțiunilor adecvate la factorii iritanți ai mediului în timpul conducerii pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Realizarea conținuturilor unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului” prevede aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate în activități practice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cursant prin proiectarea unor activități de învățare variate în funcție de capacitățile individuale ale fiecărui cursant. Acestea vizează aplicarea metodelor centrate pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale cursanților, pe exersarea potențialului psihic-fizic al acestora, pe încadrarea cursantului în procesul de instruire și educație.

Este important ca instructorul în conducere auto și profesorul să sincronizeze conținutul teoretic și practic al formării competențelor. Conținuturile separate nu sunt o valoare în sine. Acestea dobândesc rolul de mesaj educațional, doar dacă printr-o abordare integratoare, constituie suportul informațional al formării competenței.

În acest context, strategia didactică se axează pe tehnologii participative, care plasează cursantul în proces de învățare bazat pe acțiune și implicare responsabilă. Eficiența procesului de instruire poate fi asigurată de selectarea reușită a strategiilor și metodelor didactice.

Pentru realizarea cu succes a procesului de instruire, se recomandă aplicarea atât a strategiilor didactice deductive (de la teorie spre practică), cât și strategiilor inductive (de la practică spre teorie). Metodele cele mai recomandate pentru realizarea instruirii în conducerea autovehiculului, care presupun îmbinarea cunoștințelor teoretice și abilităților practice sunt: demonstrația; algoritimizarea; exercițiile; lucrarea practică; problematizarea; studiul de caz.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului”, cursanții studiază individual:

- literatură relevantă subiectelor;
- memorizează modalități, mode, algoritmi de executare a diverse manevre de conducere;
- etc.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Proba practică la conducerea autovehiculului se va organiza în două etape: pe terenul de instruire (I) și în condiții reale de trafic (II) cu scopul de a determina nivelul de instruire a cursantului (aplicarea corectă a regulilor de circulație), de a aprecia aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă în conducerea autovehiculului, care asigură securitatea rutieră.

Etapa I

1. Reglarea scaunului pentru a obține poziția șezând corectă.
2. Reglarea oglinzilor retrovizoare, a centurilor de siguranță și a tetierelor (în cazul în care acestea există).
3. Efectuarea unei verificări aleatorii a stării pneurilor, direcției, frânelor, luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră.
4. Verificarea sistemelor de frânare și de direcție asistate, verificarea stării roților, a piulițelor de la roți, a apărătoarelor de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătoarelor, a fluidelor (de exemplu, uleiul de motor, lichidul de răcire, fluidul de spălare a parbrizului).
5. Verificarea și utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare (tahograful).
6. Verificarea presiunii aerului în rezervoarele de aer și a suspensiilor.
7. Luarea măsurilor speciale privind siguranța vehiculului: verificarea caroseriei, a ușilor de serviciu, a ieșirilor de urgență, a echipamentului de prim-ajutor, a stingătoarelor de incendiu și a altor echipamente de siguranță.
8. Mersul cu spatele de-a lungul unei traiectorii curbilinii.
9. Oprirea autobuzului în stația improvizată pentru îmbarcarea sau debarcarea în siguranță a călătorilor.

Etapa II

1. Părăsirea zonei de staționare: după parcare, după o oprire în trafic, ieșirea de pe un teritoriu adiacent drumului.
2. Conducerea pe un drum în aliniament (drum drept), cu succesiune de curbe în planul drumului; trecerea în sensuri opuse cu alte vehicule, inclusiv în spații restrânse.
3. Conducerea prin intersecții, apropierea de intersecții și noduri rutiere și traversarea acestora.
4. Schimbarea direcției: viraje la stânga și la dreapta, schimbarea benzilor.

5. Intrarea/ieșirea pe/de pe drumurile pentru automobile sau drumuri similare acestora (după caz); trecerea de pe banda de accelerare; părăsirea benzii de decelerare.

6. Depășirea/preselectarea benzii: depășirea altor vehicule (în cazul în care este posibil); circulația în lungul obstacolelor, de exemplu, vehiculelor parcate; comportarea în cazul în care vehiculul este depășit de alte vehicule.

7. Deplasarea prin intersecțiile cu sens giratoriu; peste trecerile la nivel cu calea ferată; pe lângă stațiile vehiculelor de rută; trecerile pentru pietoni; urcarea în rampă/coborârea pantelor lungi.

8. Luarea măsurilor de precauție necesare la coborârea din vehicul.

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // *Univers Pedagogic*, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

III. Condiții de desfășurare a procesului de studii pentru implementarea programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Resurse de formare

Condițiile de realizare a programelor de formare profesională a conducătorilor de autovehicule de toate categoriile/subcategoriile sunt corelate cu reglementările Legii nr.131-XVI/2007 privind siguranța traficului rutier, după cum urmează:

a) Unitatea de formare profesională a conducătorilor de autovehicule dispune, cu drept de proprietate sau cu contract de locațiune/arendă, de săli de studii destinate desfășurării instruirii teoretice-practice (încăperi cu destinație nelocativă), terenuri de instruire în conducerea autovehiculelor, care întrunesc condițiile stabilite în anexa la prezenta lege;

b) dispune, cu drept de proprietate sau cu contract de locațiune/leasing, de un număr de vehicule din categoriile/subcategoriile pentru care se va desfășura instruirea în conducere, corelat cu numărul de ore stabilit în planul de învățământ al programului de instruire, dotate conform condițiilor prevăzute de Regulamentul circulației rutiere;

c) dispune de scheme, coordonate cu poliția, ale itinerarelor pentru efectuarea instruirii practice în conducerea autovehiculelor pe drumurile publice;

d) deține echipamente și/sau materiale metodico-didactice corespunzătoare conținutului unităților de curs/modulelor, conform anexei din legea menționată supra.

Altă condiție din această Lege se referă la:

a) Unitatea de formare profesională a conducătorilor de autovehicule are angajați profesori de siguranță rutieră și instructori în conducerea auto, cu contract de muncă, într-un număr corespunzător normelor privind organizarea activității didactice în cadrul unităților de instruire a personalului din domeniul transportului rutier;

b) profesorii de siguranță rutieră dețin diplome de studii superioare sau medii de specialitate corespunzătoare modulului respectiv și certificate de atestare profesională;

c) instructorii în conducere auto dețin documente care certifică experiența lor de conducători profesioniști și certificate de atestare profesională;

d) are angajat personal didactic specializat, cu contract de muncă, pentru disciplinele *Acordarea primului ajutor și Instruirea antialcoolică și antidrog*, cu studii superioare în domeniul medicinei de urgență sau, după caz, nacrologiei ori are încheiat cu o instituție medico-sanitară publică un contract de prestări servicii pentru instruirea la disciplinele menționate.

Informația deplină despre personalul didactic și baza tehnico-materială a unității de instruire a conducătorilor auto se include în Raportul de autoevaluare care se prezintă la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare în conformitate cu legislația în vigoare.

Activitatea de formare

Forma de învățământ este cu frecvență. Forma de bază de organizare a instruirii este lecția.

Orele teoretice sunt destinate pentru acumularea cunoștințelor, adaptarea și transpunerea corectă a acestora în diverse situații rutiere din trafic, ca o componentă a competențelor profesionale.

Instruirea practică constă în formarea deprinderilor de a acționa dispozitivele de comandă ale vehiculului, a executa diferite manevre în spații limitate și în condiții reale de trafic, sub responsabilitatea instructorului auto.

Studiul individual al cursanților

Studiul individual se referă la formarea cunoștințelor și aplicarea acestora în procesul de conducere a autovehiculului.

Cursantul trebuie să realizeze studiul individual ca o componentă a procesului de formare, având în vedere propriile particularități, posibilități, conținutul și specificul unității de curs.

În programele de formare profesională a conducătorilor de autovehicule pot fi propuse cursanților diverse metode/tehnici/instrumente eficiente de studiu individual: lectură individuală, observare sistematică, învățare prin fișele de lucru, modelare a situațiilor problemă, exercițiu, studiu de caz, învățare prin descoperire etc.

Evaluarea

Programele de formare profesională a conducătorilor de autovehicule se finalizează cu **examenul de absolvire** care include:

- a) proba scrisă, care integrează conținuturile a câteva unități de curs (test/chestionar);
- b) proba practică, conducerea autovehiculului, care se desfășoară în două etape (pe terenul de instruire și în condiții de trafic) cu vehiculul ce corespunde categoriei/subcategoriei de permis solicitat.

Comisia de examinare se constituie din cel puțin 3 membri, prin ordinul conducătorului unității de formare. Membrii comisiei de examinare sunt responsabili pentru asigurarea transparenței și corectitudinii procesului de evaluare a viitorilor conducători de autovehicule.

La examenul de absolvire sunt admiși cursanții care au situația școlară încheiată la toate unitățile de curs.

În evaluarea curentă cunoștințele, aptitudinile și competențele cursanților se vor aprecia cu note de la „10” la „1” (nota „5” este nota minimă de promovare).

În evaluarea finală, rezultatele se apreciază cu calificativul „admis” sau „respins”.

Probele practice se organizează în corespundere cu:

- Regulamentul cu privire la procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. /2022.
- Ordinul Instituției Publice Agenția Servicii Publice nr. 240/2017 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind desfășurarea examenului și condițiile de obținere a permisului de conducere*, cu completările ulterioare.

Rezultatele examenului se consemnează procesul-verbal semnat de membrii comisiei formate (din cel puțin trei persoane).

Cursanții care nu promovează examenul de absolvire, pot să susțină repetat examenul pe parcursul a nouă luni a anului calendaristic, iar în caz de nereușită sunt exmatriculați prin ordin cu privire la exmatriculare și sunt excluși din sistemul electronic de evidență.

În caz de exmatriculare, cursantului i se eliberează o adeverință prin care se confirmă audierea programului (perioada, unitățile de curs, numărul de ore etc.). În baza acestei adeverințe, solicitantul se poate înscrie repetat (se poate restabili) la programul de formare.

Certificarea

După promovarea examenului de absolvire cursantului i se eliberează actul de studii, înregistrat electronic în sistemul de evidență ori pe suport hârtie, întocmit și aprobat de autoritățile competente. În conformitate cu prevederile cadrului normativ în vigoare, unitatea de formare profesională a conducătorilor auto poate elibera duplicate la solicitare.